

INNOCENTIUS OCTAVUS.

443

INNOCENTIUS OCTAVUS PONT. CCXXVII.
ANNO DOMINI MCDLXXXIV.

Innocentius VIII. Genuensis, Joannes Baptista Gi-
bo antea dictus, Presbyter Card. S. Laurentii in Lu-
cina, Creatus 4. kalen. Coronatus pridie Idus Septem-
bris Anno Domini 1484. Vixit annos 7. menses 10. dies 27.
Creavit Card. 8. Obiit octavo kal. Augusti anno 1492.
Corpus ejus in Basilica S. Petri sepultum fuit. Vacavit
sedes dies 26.

Inquisitorum hæreticæ Pravitatis Jurisdictione
contra hæresim sive sectam Maleficorum.

*De his Maleficiis, & Sortilegii plene habetur in
cap. 26. q. 1. & seqq. & in tit. de Sortilegi. Nec non
de commercium cum dæmonie habentibus, & sup-
confitut 13. Iohann. XII. Super.*

Huic autem const. consonant alia pleniores dispositio-
nes, de quibus inf. in const. 43. Leonis X. Honestis,
constit. 2. Adriani VI. Dudum, & const. 17. Sixti V.
Cœli.

*An. II. INNOCENTIUS EPISCOVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

SVMMIS desiderantes affectibus, pro-
ut Pastorali sollicitudinis cura requiri-
rit, ut fides Catholica nostris potissimum
temporibus ubique augeatur, & floreat,
ac omnis hæretica pravitas de finibus fi-
delium procul pellatur, ea libenter de-
claramus, ac etiam de novo concedimus, per quæ hujus-
modi pium desiderium nostrum votivum sortiatur effe-
ctum, cunctisque propterea per nostra operationis mi-
nisterium, quali per providi operatoris fateolum erro-
ribus extirpatis, ejusdem fidei zelus, & observantia in
ipsorum corda fideliū fortius imprimatur.

§. 1. Sane nuper ad nostrum non sine ingenti mole-
stia pervenit auditum, quod in nonnullis partibus Ale-
manniae superioris, necnon in Maguntinen, Colonien,
Treveren. Saltzburghen. & Bremen. provinciis, civi-
tatis, terris, locis, & Diœcesis, complures utrius-
que sexus personæ salutis immemores, & à fide Catholica deviantes, cum dæmonibus incubis, & succubis abuti,
ac suis incantationibus, carminibus, & conjurationi-
bus, aliisque nefandis, superstitionis, & sortilegii excess-

sibus, criminibus, & delictis, mulierum partus, anima-
lium foetus, terra fruges, vinearum uvas, & arborum
fructus, necnon homines, mulieres, pecora, pecudes, &
alia diversorum generum animalia, vineas quoque, po-
meria, prata, pascua, blada, frumenta, & alia terra le-
gumina perire, suffocari, & extinguui facere, & procura-
re, ipsosque homines, mulieres, jumenta, pecora, pecudes,
& animalia, tam diuis intrinsecis doloribus, & tormentis
afficere, & excruciare, ac eosdem homines ne gignere, &
mulieres ne concipere, virosque ne uxoribus, & mulieres
se viris actus conjugales reddere valeant, impetrare: fidem
præterea ipsam, quam in sacri susceptione baptismi suscep-
perunt, ore sacrilego abnegare, aliaque quamplurima
nefanda, excessus, & crimina instigante humani generis
inimico, committere, & perpetrare non verentur in ani-
marum suarum periculum, divinæ Majestatis offendam,
ac perniciosum exemplum ac scandalum plurimorum.
Quodque licet dilecti filii Henrici Institoris, in prædi-
cis partibus Alemaniæ superioris, in quibus etiam pro-
vinciæ, civitates, terræ, Diœcesis, & alia loca hujusmodi
comprehensa fore consentent, necnon Jacobus Spreng-
er, per certas partes lineæ Rheni, Ordinis Prædicato-
rum, & Theologæ professores, hæretice privitatis In-
quisidores per literas Apostolicas deputati fuerunt, prout
adhuc existunt, tamen nonnulli clerci, & laici illarum
partium, quærentes plura sapere quædam oporteat, pro eo
quod in literis deputationis hujusmodi provinciæ, civi-
tates, Diœcesis, terræ, & alia loca prædicta, illarumque
personæ ac excessus hujusmodi nominatio, & specificè
expressa non fuerunt, illa sub eisdem partibus minime
contineri, & propterea præfatis Inquisitoribus in provin-
ciis, civitatibus, Diœcesis, terris, & locis prædictis hu-
jusmodi Inquisitionis officium exequi non licere, & ad
personarum earundem super excessibus, & criminibus
antedictis, punitionem, incarcerationem, & correctio-
nem admitti non debere, pertinaciter afflere non er-
uscunt. Propter quod in provinciis, civitatibus, Diœ-
cesis, terris, & locis prædictis, excessus & criminis
hujusmodi non sine animarum earundem evidenti jactu-
ta, & æternæ salutis dispendio remanent impunita.

§. 2. Nos igitur impedimenta quælibet, per quæ ip-
sorum Inquisitorum officii executio quomodolibet re-
tardari posset, de medio submovere, & ne labes hæreti-
cæ pravitatis, aliorumque excessu hujusmodi in perni-
ciem aliorum innocentium sua venena diffundat, oppor-
tunis remedii, prout nostro incumbit officio, providere
volentes, fidei zelo ad hoc maximè nos impellente, ne
propterea contingat, provincias, civitates, Diœcesis,
terræ, & loca prædicta sub eisdem partibus Alemaniæ
superioris debito Inquisitionis officio carere, eisdem In-
quisitoribus in illis officium Inquisitionis hujusmodi
exequi licere, & ad personarum earundem super excessi-
bus, & criminibus prædictis correctionem, incarcerationem,
nem, & punitionem admitti debere, perinde in omnibus,
& per omnia, ac si in literis prædictis provinciæ, civi-
tates, Diœcesis, terræ, & loca ac personæ, & excessus hujus-
modi nominatio, & specificè expressa forent, auctoritate
Apostolica, tenore præsentium statuimus. Proque potiori
cautela literas, & deputationem prædictas ad provincias,
civitates, Diœcesis, terras, & loca, necnon personas, &
crimina hujusmodi extendentes, præfatis Inquisitoribus,
quod ipsi, & alter corum, accerito secum dilecto filio
Joanne Gremper Clerico Constant. Diœcesis, Magistro
in artibus eorum moderno, seu quovis alio Notario pu-
blico, & per ipsos, & quemlibet eorum pro tempore de-
putando in provinciis, civitatibus, Diœcesis, terris, &
locis prædictis contra quascumque personas cujuscum-
que conditionis, & præminentiae fuerint, hujusmodi
Inquisitionis officium exequi, ipsasque personas, quas
in præmissis culpabiles reperient, juxta earum demerita
corrigeret, incarceraret, punire, & multate.

*Et verbum
Dei trahiari
mandat, &c.*

§. 3. Necnon in singulis provinciarum hujusmodi
Parochialibus Ecclesiis, verbum Dei fidelis populo, quo-
ties expediri, ac eis visum fuerit, proponere, & prædi-
care, omniaque alia & singula in præmissis, & circa ea
necessaria, & opportuna facere, & similiter exequi libe-
rè, & licet valcent, plenam, ac liberam eadem auctori-
tate de novo concedimus facultatem.

§. 4. Et

INNOCENTIUS OCTAVUS.

444.

*Executionem
que huius
causa depon-
tia.*

*Contrariis
derogat:*

*Dat. P. An. I.
die 5. Dec.*

II.

Vno Monasteriorum Congregationis Monachorum Vallis Vmbroæ, sub vno Abbatore generali nuncupando Vallis Vmbroæ, & præfinitio nonnullatum ordinationum pro regimine Monachorum d. Congregationis sub Regula Sancti Benedicti, iurisdictione ejusdem Abbatis.

De horum Monachorum institutione, & aliis eis concernentibus, vid. sup. in const. 1. lib. II. Cum universis.

*Edicta An. D. INNOCENTIVS E P I S C O P V S,
1484. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Proemium.

Alto divinæ providentiae consilio summi sacerdotii vices, meritis licet inferioribus, gerentes in terris, ad universa Monasteria, & pia loca pro illorum felici statu cōsouendo, nostra vigilantia frequenter dirigimus intuitum, & his quæ pro illorum pace, & vniitate confideratione provida, & matura liberatione processisse compemus, ut incōcussa soliditate roborata, libenter, cum à nobis petitur, Apostolici muniminis adjicimus firmatatem.

*Monasterium
S. Salvi, &
alio Monas-
terium S. A-
chaelis de
Passignano se-
concordans
ut sequitur,
videlicet.*

*Quod ipsa
Monasteria
in vicinie
sunt, & ab
Abbas in suo
potere remane-
re.*

*Respondebat
S. Salvi.*

*Et quod
Abbas S. Salvi posset mittere, & reuo-
care ad nutrum suos Monachos ad Monasterium de Pas-
signano prædictum, ac Monachi sic per eum misi, pro
tempore quo ibi morarentur forent veri Monachi ipsius
Monasterii de Passignano in actibus capitularibus, & in*

§. 4. Et nihilominus venerabili fratri nostro Episcopo Argentinensi, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse per se vel per alium, seu alias præmissa, vbi, quando, & quoties expedire cognoverit, fueritque pro parte Inquisitorum hujusmodi, seu alterius eorum legitime requisitus, solemniter publicans, non permitteat eos per quoscumque super hoc contra prædictatum, & præsentium literatum tenorem, quavis auctoritate molestati, seu alias quomodolibet impediti: molestatores, & impedientes, & contradicentes quoilibet, & rebelles, cujuscumque dignitas, status, gradus, præminentia, nobilitatis, & excellentiæ, aut conditionis, & quocumque exemptionis privilegio sint inquit, per excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac alias etiam formidabiliore, (de quibus sibi videbitur) sententias, & penas, omni appellatione postposita compescendo, & etiam legitimis super his per eum servandis processibus, sententias ipsas (quoties opus fuerit) aggravare, & reaggravare, auctoritate nostra procurer, invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constituti-
bus, & ordinationibus Apostolicis, contrariis quibus-
cumque, &c.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominice Millesimo, quadragesimo octogesimo quarto, Nonis Decemb. Pont. sui Anno primo.

omnibus peragendis, ac si in ipso Monasterio de Passignano fuerint tacite vel expresse professi. Et quod cura dicti Monasterii de Passignano in spiritualibus, foret in manibus illius de dictis Monachis, quem elegissent dicti Abbat. Et quando eis similiter veniret, quod aliqua Abbas eorum Monasteriorum moreretur, ac illo Monachi una cum Abbat remanente, & economo Monasterii vacante hujusmodi, possent libere procedere ad electionem novi Abbatis, quando tamen eis videretur, & placueret, qua electione legitime celebrata, ille qui foret electus, intelligatur & foret versus Abbas absque alia confirmatione Sedis Apostolice, vel alicuius Superioris, reservata tamen taxa consueta Camera Apostolica persolvenda. Necnon quod dicti Abbatess durante eorum observantia possint recipere omnes Clericos, sive Laicos de seculo ad ipsa Monasteria fugientes, absque licentia ipsius Generalis dicti Ordinis.

§. 6. Praefatus Callistus prædecessor, dictorum Abbatum in ea parte supplicationibus inclinatus, bon. mem. Antonio Archiepiscopo Florentino suis literis dedit in mandatis, ut vocato dicto Generali, in præmissis omnibus & singulis auctoritate Apostolica per seipsum provideret, & exequetur prout conscientia sit & videtur expedire.

§. 6. Postmodum vero pro parte dictorum Abbatum, & Conventuum recol. mem. Pio Papæ II. etiam prædecessori nostro expoiso, quod praefatus Antonius Archiepiscopus de præmissis omnibus, & singulis certam notitiam habens, vocato dicto Generali, Monasteria prædicta insimil univerat, annexuerat, & incorporaverat, & alia in dictis literis contenta fecerat. Quodque antequam unio, annexio, & incorporatio prædictæ suum consecuta fuissent effectum, idem Callistus fuerat vita functus.

§. 7. Praefatus Pius prædecessor tunc dictorum Abbatum, & Conventuum supplicationibus inclinatus, Abbatii Monasterii B. Marie Florentini, ejus proprio nomine non expresso, suis literis dedit in mandatis, ut de præmissis omnibus & singulis, ac eorum circumstantiis universis, se diligenter informaret, & si per informationem hujusmodi ita esse reperiret, Monasteria prædicta juxta tenorem dictæ concordiz insimil uniret, anneceret, incorporaret, ac inter cetera statueret & ordinaret, quod unum Monasteriorum prædictorum ab altero non dependeret, nec alterius membrum esse censeretur, sed esset corundem Abbatum, & Conventu una Congregatio per quam dicta Monasteria gubernarentur, & quilibet Abbatum tunc existentium Monasteriorum prædictorum, remaneret perpetuo in sua dignitate, & jure quandiu viveret, vel alteri cedendum duceret. Et quod quandocumque aliquem Abbatum Monasteriorum prædictorum ab hac luce migrare contingere, seu regimini, & administrationi dicti Monasterii cederet, aut Monasterium suum alias quoquo modo dimitteret, liceret tune Abbatii superstici, ac economo Monasterii taliter vacantis, necnon Monachis prædictis, ad electionem futuri inibi Abbatis procedere, qua elec-
tione rite & legitime celebrata, ille qui foret electus, in-
telligeretur, & foret versus Abbas, absque alia confirmatione Sedis Apostolice, reservata tamen taxa prædictæ Camera, ut superius est expressum. Et quod quilibet in Abbatem electus quilibet anno in Capitulo per ipsam Congregationem celebrando teneretur libere renuntiare in manibus iphius Congregationis vel Præsidentium, seu Definitorum ejusdem, qui potestatem haberent hujusmodi electionem confirmandi vel infirmandi. Quodque tam prædicti quād aliorum quorūcumque Monasteriorum dicti Ordinis Vallis Umbroæ ubique constitutorum Abbates, conventiones prædictas absque alicuius Superioris licentia recipere, & admittere possent. Ipsi que vel eorum Vicarii durante observantia hujusmodi omnes tam Clericos quād Laicos de seculo fugientes ad probationem Regulæ, demum ad professionem, absque dicti Generalis licentia admittere posset, indulgeret.

§. 8. Successivè vero fel. rec. Paulus Papa II. etiam prædecessori nostro pro parte universorum Monasteriorum dictæ Congregationis sancti Salvi expoiso, quod tunc Abbas dicti Monasterii B. Matris ad eorum Pii prædecessoris literatum executionem juxta illarum tenorem

rite

rite procederet, quia per diligentem examinationem premisa reperiret esse vera, sancti Salvi, & de Passignano Monasteria predicta insimul univerat, annexuerat, & incorporaverat, ac omnia alia predicta statuerat, ordinaverat, & indulserat.

§. 9. Necnon eidem Paulo predecessori subjuncto, quod dilecti filii Abbates & Conventus sancti Michaelis de Forculis Pistoriensis, & sancti Michaelis in Podio, ac sancti Donati Senensis dicti Ordinis Monasteriorum conventiones predictas, vigore statuti & ordinatis ac literarum Pii predecessoris hujusmodi dicto Pio predecessori adhuc in humanis agente receperissent, & admisissent, unio, annexio, & incorporatio predicta solum ad dictum Monasterium S. Salvi effectum sortitae fuerant, & cause propter quas unio, annexio, & incorporatio facta fuerant adhuc durarent, & efficacissimae forent, idem Paulus predecessor certo judici in partibus illis dedit in mandatis, ut vocatis quorum interest, de praemissis omnibus & singulis, & eorum circumstantiis universis auctoritate sua se diligenter informaret, & si per diligentem informationem hujusmodi ita esse reperiret, predicta omnia Monasteria juxta concordiam predictam invicem, necnon Congregationis predictae eadem auctoritate uniret, appropriaret, incorporaret, & annexaret, necnon omnia & singula in dictis Pii predecessoris literis commissa, & mandata, de novo auctoritate predicta faceret, statueret, ordinaret, indulgeret, & exequeretur juxta ejusdem predecessoris literarum continentiam & tenorem.

§. 10. demum recol. mem. Sixto Papæ Quarto simili ter predecessori nostro pro parte Abbatum & Congregationis predicatorum expoito, quod pro eo quod unio, annexio, & incorporatio hujusmodi adhuc quoad de Podio, sancti Donati, & Passignano Monasteria predicta effectum sortita non fuerant, & pro eo quod idem Sextus predecessor dicto Paulo etiam predecessori sicut Domino placuit vita functo, fuerat ad apicem summi Apostolatus assumptus, in primordio sua assumptionis omnes uniones, annexiones, & incorporationes de quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, officiis, & beneficiis & locis Ecclesiasticis, qualitercumque forent invicem, vel aliis Monasteriis, mensis, dignitatibus, personalibus, officiis, beneficiis, & locis, quomodolibet Apostolica vel alia quavis auctoritate factas, quæ suum sortitæ non fuerant effectum, revocaverat, & irritaverat, & cassaverat, & nullius existere firmatis declaraverat, effectum sortiri nequiverat in futurum, & cause propter quas unio, annexio, & incorporatio predicta facta fuerunt, adhuc durarent, idem Sextus predecessor etiam certo judici in partibus illis dedit in mandatis, ut vocatis quorum interest, de praemissis omnibus & singulis, ac circumstantiis universis auctoritate sua se diligenter informaret, & si per informationem hujusmodi reperiret ita esse de Passignano, & Podio, sancti Donati Monasteria predicta invicem, & Congregationis predicta juxta formam dictæ concordie per perpetuū uniret, admitteret, & incorporaret, necnon omnia, & singula in dictis literis contenta, commissa & mandata, eadem auctoritate de novo faceret, statueret, ordinaret, indulgeret, & exequeretur, etiam juxta eundem literarum continentiam atque formam, prout in singulis desuper confessis literis predecessorum hujusmodi, ad quarum executionem servatis ilatum formis respectivè processum extitit, desuper confessis plenius continetur.

§. 11. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte Basili Generalis dicti Ordinis Vallis Umbrosæ, & ejusdem B. Mariae Vallis Umbrosæ, necnon sancti Salvi prope Florentiam, ac sancti Michaelis de Passignano, & sancti Fidelis de Pupio Aretin, & sancti Cassiani de Monte Schalar. Fesulan. Dicæ. & sancti Pancratii Florentin. & sancti Michaelis in Podio, sancti Donati Senen, necnon sancti Michaelis de Forculis Pistorien, & sanctæ Praxedis de Urbe, & sanctæ Mariae de Monte Plano Pistorien. Dicæ. & aliorum dicti Ordinis Monasteriorum, Abbatum, & Conventuum, ac Priorum dilectorum filiorum petitio continebat, licet longo tempore Sancti Salvi, & de Passignano, & successivè prefata alia Monasteria, & Prioratus diversis concessionibus Apostolicis concessæ fuissent.

Bullar. Mag. Tom. I.

dicto Monasterio Vallis Umbrosæ, quod est caput totius Ordinis sub vocabulo Congregationis sancti Salvi aliquantes separata fuerint, & de per se degent, nuper tamen generales Abbates & Conventus predicti provide considerantes, quod si Vallis Umbrosæ, ac sancti Salvi, ac de Passignano, & alia Monasteria predicta, in quibus regularis observantia vigeret, earumque personæ, ad unum corpus mutuæ charitatis redigerentur, ubiores fructus in Dei honorem exinde provenire, & Ordo ipse coadunatis viribus faciliter ampliari & conservari possent, habito circa præmissa diligenti tractatu & matura deliberatione, salvo semper beneplacito Sedis Apostolice, certa capitula formam & directionem præmissorum, ac ^{Hic modo pap} _{tifex ea utroq} firmat.

§. 12. Nos igitur qui unitatem, pacem, & charitatem inter quoscumque fideles, & præsertim sub suavi religione jugo Altissimo famulantes confovere ex pia mentis nostra consideratione internis desideramus affectibus: Quique singula capitula hujusmodi per venerabilem fratrem nostrum Oliverium Episcopum Sabinensem ^{et Romanz} Ecclesie Cardinalem, & ipsius Ordinis Protectorem, ac dilectum filium Magistrum Antonium de Grassi, Capellani & Referendarii nostrum, ac causulatum Palati Apostolici Auditorem, & ambos Juris Utriusque Doctores eximios, de quorum fide, prudenter, & integritate specialem in Domino fiduciam obtinimus, diligenter examinari, limitari, corrigi, & emendari, & prætentibus annotari fecimus, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia & singula capitula predicta cum omnibus, & singulis in eis contentis partibus, tenoribus, & clausulis, ac uniones, annexiones, & incorporationes ipsas, quatenus opus sit auctoritate Apostolica tenore præsentium & ex certa nostra scientia confirmamus, & approbamus, ac viribus perpetuò subsistere debere decernimus, & declaramus, supplentes omnes, & singulos defectus, tam juris quam facti, si qui forsan intervenient in eisdem.

§. 13. Et nihilominus pro potiori præmissorum observatione, omnia & singula capitula, uniones quoque, annexiones, & incorporationes predictas, auctoritate, scientia, & tenore predictis, etiam juxta tenorem capitulorum ipsorum de novo facimus, statuimus, & ordinamus, illaque inviolabiliter observari debere similiter decernimus, & declaramus.

§. 14. Non obstantibus quibuscumque revocationibus per Nos, & predecessoris nostros prefatos de unionibus hujusmodi, quæ sortite non fuerint effectum factis, quæ quoad hoc pro infectis haberi volumus, necnon una nostra, per quam volumus quod in unionibus semper commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, & semper in eis, tam uniendo quam illius cui uniretur, beneficiorum veri valores secundum communem astimationem exprimetur, alioquin unio non valeret, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Monasteriorum, & Ordinis predicatorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboretur statutis, & consuetudinibus, ac Callisti & aliorum predecessorum literis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Tenor ad Cœs
§. 15. In primis quod dictum Monasterium Vallis Umbrosæ, & Abbas generalis illius, sit caput totius Religionis predictæ. Item quod eo primo cedente, vel decadente alter eligatur, prout inferius adnotabitur. Item quod omnia Monasteria, & Monachi totius Congregationis S. Salvi subjiciantur Generali tanquam capiti.

Quibuscumque que non ob
fiantibus

Tenor ad Cœs
piculum hic
infatuus.
Monasterium
Vallis Umbrosæ
se & eius
Abbas sit capi-
tus Congr.
Congregatio
Vallis Umbrosæ
sa denomi-
tur.

pp. §. 17.

- Abbas Generalis & Priors* §. 17. Item quod Abbas Vallis Umbrosa, & Generalis totius Ordinis pro tempore existens remaneat praepositus, & alii amovibiles, ut in seculi adnotatur.
- Capitulum generalis & Congregationis* §. 18. Item quod omni anno Capitulum generale & Congregationis in loco ad hoc deputando celebretur, in quo eligantur annuatim dicti Definiti pres de numero Abbatum, seu Monachorum dictae Congregationis tantum in sacerdotio constitutorum. In quo Capitulo Abbas generalis, ut caput præsideat.
- Qui iorum representantes Capitulum omnino modis potest.* §. 19. Item quod præfatus pater Abbas generalis cum dictis Definitoribus electis, representet totum Capitulum præfatum, & habeat libertatem plenam, & auctoritatem gubernandi, & ordinandi dictam totam Congregationem, tan in spiritualibus, quam in temporalibus, contingendis & cessis, & errores quodcumque Abbatum, & Monachorum, & Convertorum juxta canonicas sanctiones, & instituta regularia d. Ordinis, & novæ Congregationis, & alias propter eorum conscientia videtur expedire.
- Quam exercitat Generalis pro tempore existens, una cum majori parte Definitorum omnino modis utilitatem, honorem, & statum præsperum dictæ novæ Congregationis conceruentia facere, statuere, & ordinare possint, non obstante contrariactione majoris partis.* §. 20. Item quod Generalis pro tempore existens, una cum majori parte Definitorum omnino modis utilitatem, honorem, & statum præsperum dictæ novæ Congregationis conceruentia facere, statuere, & ordinare possint, non obstante contrariactione majoris partis.
- Alii Abbates & Priors anno a m. eligantur in dicto Capitulo.* §. 21. Item quod Generalis, & Definitores prædicti annuatim habent deputate Abbates, & Priors annuales in Capitulo, prout eorum conscientia videbitur, non obstante forma data eligendi in literis fel. rec. Pii Papæ II. per quas statutum fuit, quod electio fieri debet in loco Monasterii vacantis, & per economum, & Monachos ejusdem.
- Vicinatoresque co-situantes ad executio-nem statutorum in Capitulo, &c.* §. 22. Item quod pater Generalis, & Definitores in fine Capitulo eligant duos Visitatores dictæ Congregationis in sacerdotio confititos, qui quā cum patre Generali, postquam dicti Definitores functi fuerint officio, eandem auctoritatem habeant omnia ordinata in Capitulo præcedenti execundi, prout patre Generalis, & Definitores facete poterant. Quorum Visitatorum officium tantum duret, quousque sequens proximum Capitulum congregabitur, & non ultra.
- Generalis & Visitatores de Prelatis dictæ Congregationis disponere possunt.* §. 23. Item quod etiam pater Generalis, & dicti Visitatores pro tempore existentes, possint eorum officio durante, disponere, & ordinare de Abbatis, & Prelatis dictæ Congregationis annualibus tantum, illosque ex legitima causa, & aliqui precedente supradicta causa cognitione amovere, & eorum loco alios deputare, prout eorum conscientia, Religioni præfata quieti, & utilitati videbitur expedire.
- Capitulum non dissoluendum, quoniam locus pro seq: Capitulo debatur.* §. 24. Item quod Capitulum dictæ Congregationis dissolvi non possit, nisi prius locus novi, & sequentis Capitulo per patrem Generalem, & Definitores sit ordinatus, & deputatus, & quod dictus locus sic deputatus amoveti non possit nisi expresso consilio partis Generalis, & Visitatorum predicatorum.
- Monachi translati ab uno ad aliud Monasterium de predictis illis usq: conseruatis ad quod profecti sunt.* §. 25. Item quod Praelati, & Monachi, ut supra de uno Monasterio dictæ Congregationis in quo prius erant ad aliud translati. Vt professi illius Monasterii ad quod transferuntur reputentur, habeantque vocem in Capitulo, & omnia alia facere, & exercere possint, ac si in illo tacitam vel expressam professionem emissent.
- Abbas, amicis suis Monasteriorum predicatorum &c.* §. 26. Item quod Praelati dictæ Congregationis omnibus privilegiis, insignitis, & prægeminatis, dignitatibus, & jurisdictionibus suis Monasteriis, in gehere, vel in specie, seu alias auctoritate Apostolica vel quælibet alia quomodo cum concessis, uti & gaudere possint, quibus ante uterintur, & gaudebant, sine præjudicio præfata Congregationis, & literarum de & super præfatis noviter expediendarum.
- Conventions Praelatorum, Cnpr. aucto-rum & Auct. confirmatae & censeantur.* §. 27. Item quod conventions inter Praelatos dictæ Congregationis cum Praelatis qui per antea dictæ Congregationi aggregati sunt, & adhuc adimplata non sunt, vel conventions quæ in futurum hent cum Praelatis perpetuis dicti Ordinis, qui præfata Congregationi aggregabuntur, seu adhærente voluerint, ejusdem roboris, & momenti sint, & esse censeantur, firmaque & illibata permanere habeant, ac si auctoritate Apostolica munita forent.
- §. 28. Quodque prædicti Capitulum intelligatur etiam quoad Commendatarios Monasteriorum, seu beneficiorum dicti Ordinis, Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, seu quosvis Alios, ita quod ipsi tales Commendatarii, non obstantibus reservationibus Apostolicis specialibus, vel generalibus, & aliis in corpore Capitis clausis presentibus, & futuris, possint in favorem dictæ Congregationis cedere, cum auctoritate tamen Sedis Apostolice.
- §. 29. Quodque conventiones super præmissis facientes valeant prout superius est expressum, proviso tamen quod à die quo hujusmodi Monasteria cederentur, & ipsi Congregationi aggregarentur, infra sex menses annata, & deinde de quindecim annis in quindecim annos Camere Apostolice per dictam Congregationem perfolgantur.
- §. 30. Item quod Monasteria dictæ Congregationis solum praetatores ejusdem Congregationis ut supra electos, & ordinatis, regi & gubernari debeant, qui sic elec-ti, & instituti auctoritate Apostolica regant, & gubernent dictum eorum Monasteria in spiritualibus, & temporalibus, sive alia Sedis Apostolice provisione, servata tamen in præmissis voluntate dicti Pii predecessoris de & super solutione annatum, ut supra.
- §. 31. Item quod nullus cuiuscumque status, gradus, & conditionis existat, etiam si Abbatiali, Episcopali, Archiepiscopali, aut Cardinalatus dignitate præfulget, quo modo dictæ Congregationis Monasteria, & eorum loca, & beneficia in Comendam recipere possint, seu habent, nisi auctoritate Apostolica, & cum derogatione expressa privilegiorum, & indultorum dictæ Congregationis, & non solum intelligatur de Monasteriis, & alicuius beneficiis quæ in præsentiarum dictæ Congregationis sunt, sed de eis ejusdem Ordinis, quæ in futurum illi aggregabuntur.
- §. 32. Item quod si aliquo casu, quod absit, continget dictum Monasterium Vallis Umbrosa commendari, ubi nunquam à memoria hominum fuit commendatum, quod tunc sit licitum Definitoribus, si tunc erit Capitulum, & si non, Visitatoribus, aut si mortui essent, Capitulo generali dictæ Congregationis eligere unum Vicarium generali, qui in omnis Abbates, Priors, & personas eorum, & loca eorumdem habeant illam eandem facultatem, quæ haberet Generalis. Et quod hæc facultas duret dumtaxat durante Compendia. Cum clausula quod ipsi de Congregatione nihil habeant agere cum Comendatario, sed cù Vicario, modo præmisso per eos ordinando, & deputando.
- §. 33. Item quod omnes Praelati annuales tantum dictæ Congregationis in introitu Capituli, sint & esse intelligenti ab soluti à dignitatibus, & officiis, quæ tunc cotinebunt.
- §. 34. Et nihilominus eorum Monasteria vacare non intelligantur, etiam Abbates, & Priors in Rom. Curia, vel extra eam, aut eundo ad eam, vel redeundo decedent. Et quod solum præfatum Capitulum dictæ Congregationis, quantumcumque duret, & de eis disponere habeatur, supra, yidelicet Generalis cum Definitoribus, sive cum Visitatoribus, non obstantibus quibuscumque reservationibus, nisi aliter per Sedem Apostolicam ex aliqua rationabili causa disponeretur, vel provideatur.
- §. 35. Item si aliquis Abbas annualis, sive Praelatus præfata Congregationis quaquam legitima causa impediens, sive alias quovis modo in dicto Capitulo intercessio non poterit, sive venire neglexerit, vel recusaverit, eo ipso congregato Capitulo absolute à dignitate vel officio sit, & esse censeatur.
- §. 36. Ita quod Abbas generalis una cum Definitoribus ut supra, de novo, Abbat, & Prio loco dicti Abbatis, sive Priors absentiis, prout eis videbitur expedire, provideret possint, perinde ac si ipsi Abbates, & Priors in dicto Capitulo exp̄s̄ suis Monasteriis, & Prioratus renuntiasent.
- §. 37. Item si contingat quod aliquis Abbas annualis sive perpetuus dictæ Congregationis, Abbat generali excepto, inter Capitulum, & Capitulum ab humanis decadet vel alias ab administratione sui Monasterii amoveatur ut supra.

INNOCENTIUS OCTAVUS.

447

*a. Regia, Abbas generalis prefatus una cum Visitatoribus INNOCENTIVS. EPISCOPVS, Edita An. D.
ut sacerdoti, de novo Abbate prouidere habeant, possint, & 1484.
debant, & talis provisio auctoritate Apostolica rata sit
& firma.*

*§. 38. Item quod Prælati perpetui dicti Ordinis, qui
jan dicte Congregationi aggregati sint, vel in posse-
rum aggregari voluerint, & cedere vellent regimini, &
administrationi dictorum Monasteriorum eorum, in fa-
vorem dicta Congregationis, cedere possint in manibus
dicti patris Generalis, & Definitorum, seu in manibus
patrii Generalis, & Visitatorum, qui potestatem ha-
beant admittendi cessionem, & dicta Congregationi
præfata Monasteria sic cessi aggregandi auctoritate Apo-
stolica juxta privilegia præfatae Congregationis S. Salvi
concessa. Et nihilominus dictus pater Abbas generalis
una cum Definitoribus, seu Visitatoribus pro tempore
potestatem habeant, eosdem Prælatos qui sic cedent, ad
vitam sive ad tempus eisdem Monasteriis praeficere in
Abbatis, prout eis videbitur, proviso quod à die belli
nis hujusmodi infra annum Cameræ Apostolice integrè
annata præfati Monasterii sic cessi actualiter, & integrè
persolvatur. Et deinde de quindecim annis in quindecim
annos perpetuè annatam solvere teneantur, & se
obligent iuxta literas dicti Pii. Et hoc quod dicitur de
annata solvenda de quindecim annis in quindecim an-
nos, intelligatur, & censeatur statutum etiam in Abbati-
bus, & Prælati annualibus, qui similiter annatam simili-
modo de quindecim annis in quindecim annos solvere
teneantur. Ita quod omnia & singula decreta, & statuta,
constitutiones, ordinationes, præcepta, censuratum pro-
mulgationes, & earum absolutiones, & quæcumque alia
eorum mandata debeant ab omnibus dicta Congrega-
tionis in virtute sanctæ obedientiæ observari. Quodque
contrafacentes, & rebelles, dictisque sententiis, censu-
tis, & penis per eos irretitos, & innodatos, ad evitan-
dum periculum evagandi, per le aut deputatos per eos,
libere absolvere possint.*

*§. 39. Item quod præfatus pater Abbas generalis
pro tempore existens, quoad illa Monasteria dicti Ordini-
nis extra dictam Congregationem existentia, ac Abbatibus,
Prioratus, loca, & personas eorundem, in omnibus, &
per omnia remaneat in sua facultate ipsi gubernandi, &
ipsum officium Generalatus exercendi in omnibus, &
per omnia, prout prius, præfatique Abbatibus, & Priors
extra dictam Congregationem propter præmissa, nec ali-
quod præmissorum, censeantur esse extra obedientiam dicti
Generalis, sed sub obedientia ipsius Generalis per-
maneant. Et adveniente ipsius Abbatia, Generalatus ele-
vatione, ejusdem Ordinis Abbatis novi, & Generalis ele-
ctio spectet, & pertineat juxta antiquam, & laudabilem
confutudinem, ad Monachos, & Conversos professos, &
Conventus B. Mariae Vallis Umbrosæ pro tempore ex-
istentis, & ad Abbatibus, & Priors ejusdem Ordinis ha-
bentes voces in Capitulo generali tantum.*

*§. 40. Quodque privilegia dicti Monasterii B. Mariae
Vallis Umbrosæ & Generalis ejusdem Ordinis firma in
suo robore permaneant ut prius.*

*§. 41. Item quod pater Generalis præfatus cum Defi-
nitoribus præfatis singulis annis, ut supra eligere ha-
beant, & possint unum professorum idoneum dictæ Con-
gregationis loco Notarii publici, qui omnia acta, & agen-
da in Capitulo dictæ Congregationis per præfatos Ca-
pitulum generale, patrem Generalem, Definitoris, & Visi-
tatores, describere, & in notam redigere possit, & valeat,
ejusque scripto in judicio, & extra, inter eos dumtaxat,
etiam in Romana Curia, & alibi fides adhibetur, ac si
per Notarium publicum, & authenticum facta, & acta
forent. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.*

*Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Do-
minice 1484. Pridie Kal. Febr. Pont. nostri Anno 1.*

*II. Contra annatas ex fructibus beneficiorum Ec-
clesiasticorum stat in temporibus non solventes.
Ampliores dispositiones, ampliationesque & declara-
tiones extant multorum Pontificum, quas tibi in-
dicabo in const. 33. Sixti V. Cameræ, ibi videlicet.
Bullar. Mag. Tom. I.*

Exordium.

constitutio praedita non fuerit recepta, & mortibus uter-
tum comprobata, repellit, teneanturque Auditores, &
Judices quicunque in causis cognoscendis in Romana
Curia, & extra, secundum eandem ordinacionem judica-
re, sublata-eis, & cuiilibet eorum quavis alter judicandi,
& interpretandi facultate, & auctoritate.

Solutio ne pro-
banda.

Decretum ir-
ritans.

Clavis de-
regatoria.

Dat. P. An. I.
die 17. Feb.

Publicatio.

§. 6. Nec profint obligatis praeditis quietationes, quas
a collectoribus, vel subcollectoribus praeditis habe-
rent, quæ publico non probarentur instrumento.

§. 7. Decernentes presentes literas ex die publicationis
earum in Cancellaria Apostolica, quo scumque ligare, ac
irritum, & inane quidquid fecus super his à quo quam
quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit at-
tentari.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinacio-
nibus Apostolicis, ac omnibus illis que idem predecessor
in suis literis voluit non obstat, ceterisque contra-
riis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Roma apud S. Petrum, Anno Incarnationis Do-
minice millesimo quadragesimo octogesimo quarto,
13. kalend. Martii, Pont. nostri anno 1.

Lecta, & publicata fuit superscripta bulla Roma in
Cancellaria Apostolica, die Jovis xvij. mensis Februarii,
Anno Domini 1485. Pontificatus prefati Domini Innocen-
tii Papæ VIII. Anno primo.

IV. Jurisdictione Clericorum R. Cam. Apost. quascum-
que causas inter ipsius Cameræ concer-
nentes, summarie, &c. cognoscendi.

Quoad hanc jurisdictionem, aliaque induita, ad elec-
tionem, & numerum eorumdem Clericorum, habet
supr. const. 13. Egen. IV. Inter, & infra Leon. X
const. 24. Licet, necnon Pii IV. const. 55. Romani,
ubi alias indicabo.

Edict. An. D. INNOCENTIUS PAPA VIII.
1485.

Causa hujus §. 1. Cum sicut accepimus, nonnulli magis rigori, &
confit. capibus juris, quam æquitati adhaerentes, redu-
cere nitantur in dubium, an in causis dilectis filiis Cleri-
cis, & Presidentibus Cameræ nostra Apostolica, & præ-
sertim inter Fiscum nostrum, & ipsius Cameræ ex una, &
privatas personas, parte ex altera occasione pecuniarum,
terum, & honorum ad dictam Cameram quavis occasio-
ne, vel causa, directe vel indirecte spectantim, & perti-
nentium, aut in quibus dictæ Cameræ interesse resultare
posset, solemnitates judiciales ac juris positivi, prout in
aliis causis, coram aliis judicibus, ordinariis vel delega-
tis, aut quibusvis Tribunalibus servari solita sint, servari
debeat, ac ipsarum solemnitatis omisso, coram dictis
Presidentibus, & Clericis processus, & sententias habi-
tos, & lata, habendos, & ferendas vitiare habeant.

Jurisdictio
Clericorum R.
Cam. Apost.
causæ eius
summarie,
&c. cognos-
cendi.

§. 2. Nos igitur attentes, quod Clerici, & Præsi-
dentes Cameræ, in eadem personam nostram repræsen-
tantes, & que coram eis agitantur, coram nobis agitari
consentur, cum illi pro quibusvis dubitationibus nos
consulere valeant, ac de consuetudine illius loci solemnni-
tates, & termini hujusmodi judiciales prætermitti, & sola
facti veritas attendi consueverit. Igitur scrupulosam
ambiguitatem hujusmodi sucidere, & causas super rebus
& negotiis quibuscumque in dicta Camera, inter quos-
vis, & præsertim præsumptum fiscum, & alios nunc, & pro
tempore pendentes, celeriore finem accipere volentes,
Motu proprio, & ex certa scientia, nostraque deliberatio-
ne, & voluntate decernimus, declaramus, & mandamus,
in omnibus, & singulis causis hujusmodi pro tempore
vertentibus, summarie, sine strepitu, & figura judicii sola
facti veritate inspecta, omnisque juris positivi, & judicia-
li solemnitate postposita per dictos Clericos, & Præsi-
dentes dictæ Cameræ procedi, illasque terminari, & de-
cidi debere sententiasque per eosdem lata, & ferendas
occasione omissionis solemnitatis iudicialis, & juris pos-
itivi, nullatenus de nullitate impugnari posse, vel debete,
dummodo pro veritate latæ sint.

§. 3. Sicque per quoscumque judices coram quibus, cau-

sas ipsas forsitan quovis modo agitari postmodum contige. Cle-
rit, observati volumus, & mandamus. Decerachites irritum
& inane, quicquid contra decreatum istud fieri contigerit.

§. 4. Constitutionibus, & ordinacionibus Apostolicis,
ac legibus, stylo Palati, ceterisque in contrarium fa-
cientibus, non obstantibus quibuscumque, causarum om-
nium pendentium statum, nomina, & cognomina proprie-
tates expressis habentes.

Nec, & ita Motu proprio mandamus.

Dat. Roma apud S. Petrum, 15. Kal. Sept. Anno 1.

Declaratio, & revocatio concessionum jurispri-
tronatus, & presentandi ad beneficia Eccle-
siastica per Sedem Apost. ejusque Officiales,
ab annis xxv. circa factarum.

Aliam revocationem omnino similem prodit Adrian.
VI. infra in ejus const. 3. Sanctissimus. Et plenior-
em habet in Concil. Trid. sess. 14. cap. 12. & seq.
sess. 24. cap. 18. & sess. 25. cap. 9. & inf. in Pii IV.
const. 53. In sublimi. Et signanter circa Ecclesiasticas
parochiales vide const. 53. Pii V. In conferendis. Ac
circa presentationem Apostolarum, atende const.
14. Pauli IV. Postquam.

INNOCENTIUS EPISCOPVS, Edict.
Seruus Scrutorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum ab Apostolica Sede, ad quam de diversis mundi partibus negotiorum multitudine confluit, curis con-
tinuè plena innumeris, nonnulla interdum ex aliquibus causis, aliquando per occupationem, & importunam pe-
tentium instantiam concedantur, que in alieni juris, &
præfecti auctoritatis Apostolicæ, ac jurisdictionis Episcopalis, & aliorum collatorum, necnon Ecclesiastarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiastico-
rum, Hospitaliumque, & piorum locorum præjudicium
tendunt, & detrimentum: non debet reprehensibile vi-
deri, si Romanus Pontifex, ad cuius providentiam pro
debito Pastoralis officii spectat super his debitè provi-
dere, illa ex aliis rationabilibus, & à jure non deviantibus
causis maturius, & attentius deinde cognitis, quandoque
revocat & annullat, ac ad statum redigit rationis, maxi-
mè cu[m] rerum, & temporum qualitate pensatis id in Do-
mino conspicit salubriter expedire.

§. 1. Sanè postquam ad summi Apostolatus apicem fui-
mus divinis favente clementia assumpti, fide digna pluri-
morum relatione intelleximus, quod nonnulli Rom. Pon-
tifices prædecessores nostri, & dictæ Sedis Legati, ac Nun-
tii, etiam cum potestate Legati de Latere, eorum legatio-
ne, vel de speciali facultatis auctoritate, retroactis tempo-
ribus, & præsertim xxv. annis circa, diversis Regibus, Re-
ginis, Ducibus, & Marchionibus, & aliis Principibus,
Communitatibus, Civitatibus, Universitatibus Oppidu-
m, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, Contra-
ternitatibus, & Collegiis secularium personarum, necnon
aliis, tam Ecclesiasticis quam secularibus personis, diver-
sorum status, gradus, & conditionis, aliquibus eorum sim-
pliciter, & absque aliqua causa, & aliquibus sub certis co-
ditionibus tunc expressis (quas personæ), & alii supradicti
adimplere promiserant, vel quæ per eos adimpleri man-
dabantur, juspatronatus, & præsentandi, seu nominandi
personas idoneas ad diversa Monasteria, Prioratus, Prepo-
situras, Præpositatus ac aliæ dignitates Conventuales, ac
in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales
majores, & Collegiis Ecclesiæ principales personas, ad-
ministrations, officia, canonicatus, & præbendas, ceteraque
beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secu-
laria, & regularia, ac hospitalia, & alia pia loca, ex tun-
deinceps vacatura, pro eis eorumque hæredibus, & suc-
cessoribus, & aliis, seu aliis modis, & formis, per diversas
eorum literas, in perpetuum, vel ad tertum tempus
reservaverunt, concesserunt, & assignarunt. Quorum
aliqui conditions augendi valorem anuum fructum,
redditum, & proventuum beneficiorum prædictorum ad

Quod hec officia ante hanc diem non vacarent, indicat mihi bullæ 2. Sixti IV. sup. Romani. Aliaque de materia Rota notabo inf. in const. 44. Pii IV. In throno.

Edita An. D. 1485. IN NO C E N T I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rui memoriam.

Causa bulle confit.

Creunspecta in omnibus actibus suis Apostolicae Sedis providentia ad ea libenter intendit per quæ singula Romanae Curiae officia, ut præfertur, in quibus ius dicitur per personas, quæ ab omni alio onere liberæ ad illa commoda intendere possunt, exerceantur, & personæ ipsæ dum Cathedralibus vel Metropolitanis Ecclesiis præficiuntur, ab oneribus officiorum hujusmodi pro Pontificalis reverentia dignitatis, uti conveniens existit, immunes regimini & gubernationi Ecclesiærum ipsarum pro debito pastoralis officii liberius vacare, & onus ad quod assumpti fuere, melius valeant adimplere. Sane si cut facti evidenter demonstrat, sæpenumero contingit ut Rom. Pont. pro tempore existentes considerantes merita dilectorum filiorum caufarum Palatii Apost. Auditorum pro tempore existentium, postquam aliquandiu in eorum officiis laudabiliter laborarunt, ut tandem post multos labores condigna pro meritis præmia reportent, quo cæteri hujusmodi exemplo allecti, in dies ad studia magis incendahantur, aliquos ex eisdem Auditoribus ad Cathedralium, sive Metropolitanarum Ecclesiærum pro tempore vacantium regimina promoveant, eosque illis præficiant in pastores, quodque post promotionem & præfessionem prædictas, Auditoriæ prefati ad regimina Cathedralium sive Metropolitanarum Ecclesiærum hujusmodi assumpti, nihilominus dicta corum officia sub prætextu quod propterea non vacent, exercere non desinant, quo sit ut Ecclesia ipsæ suis ob illorum continuam in Romana Curia residentiam remaneant pro majori temporis parte quasi viduata pastoribus, non sine magno illarum dispendio ac animarum periculo.

Auditorum officia vacant, ut in rubr.

Dilectorum iustitiam.

Causa ratiuum aeregatio.

Datum Rome apud S. Petrum Anno incarnationis D. P. Dominice 1485. decimo Kal. Septemb. Pont. nostri Anno primo.

Jurisdictio & facultates Auditoris caufarum VI Curiæ Rev. Cameræ Apostolicæ.

Hoc officium ampliores in dies jurisdictiones acquisivit à Pont. successoribus, quorum bullæ multæ sunt, sed hanc usi ceteris qua haberi potuerunt, antiquiore, & aliâ Pauli V. num. 28. uti postremam ac plenioram ponendas esse duxi, aliù tamen non necessariu prætermis, praterquam const. 33. Pii IV. Ad eximie, ut statum hujus officiis etiam mediæ temporis cognoscere valeas. Et cat. notabo in præcita Bulla Pauli V.

I N N O C E N T I V S E P I S C O P V S, Editio Dilecta filio Magistro Petro de Vicentia I. V. Doctori, Capellano nostro, & caufarum Curiæ Camera Apostolica generali Auditori, Saluem & Apostolicam bened.

Apprimæ devotionis affectum, quem cum fidei constancy & sinceritate mentis, ad nos, & Romanam Ecclesiam gerere comprobatis, necnon literarum excellentiæ, vitæque decorum & morum honestatem, aliaque probitatis, & plurimarum virtutum tuarum merita, quibus personam tuam ex fide dignorum testimonii juvari percepimus, noſtræ dirigentes considerationis intentum, ac propterea indubiam spem gerentes, quod ea quæ tibi committenda duxerimus, summa cum providentia & exacta diligentia laudabiliter exequaris, dignum, quin potius debitum arbitranur, ut eandem personam tuam dignis favoribus & gratis prosequamur.

§. 1. Cum itaque officium generalis Auditoriatus, seu audientiæ caufarum Curiæ Cameræ Apostolicae, quod quandam Joannes Prioris caufarum dictæ Curiæ generalis Auditor, dum viveret exercebat, per obitum dicti Joannis, qui apud Sedem Apostolicam diem clausit extremum, apud Sedem ipsam vacaverit, & vacet ad præsens.

§. 2. Nos de tuis literarum scientia, probitate, & singulari providentia, aliisque virtutibus hujusmodi, quas in te divina propagante clementia, sumentes in Domino fiduciam specialem, & sperantes quod tu officium audientiæ caufarum Curiæ Cameræ prædictum, scies, volles, & poteris probe, feliciter, & laudabiliter exercere, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius per te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mea deliberatione, & ex certa nostra Scientia, officium generalis Audientiæ, seu Auditoris caufarum Curiæ Cameræ hujusmodi si vacans, ut præfertur, cum omnibus honoribus, & oneribus, privilegiis, iuribus, & emolumentis consuetis, auctoritate Apostolica tenore præsentium tibi conferimus, concedimus & etiam assignamus, ac te nostrum, & dilecti filii Raphælis S. Georgii ad Vulum Aureum Diaconi Cardinalis moderni & pro tempore præsensis Camerarii nostri, ac caufarum Curiæ hujusmodi generalem Auditorem, eadem auctoritate facimus, constituius, creamus, & deputamus.

§. 3. Tibique per te vel alium, seu idoneum, seu idoneos locumtenentes, & Vices gerentes tuos, quos pro tempore, toties quoties tibi placuerit, duxeris affirmendos, seu deputandos, de omnibus & singulis criminibus, excessibus, & delictis in Curiæ Romana, vel extra eam, per quoscumque tam officiales Sedis Apostolicæ, quam alias Curiales Romanam Curiam sequentes, cuiuscumque dignitatibus, Ecclesiasticas vel mundanæ, statutus, gradus, ordinis vel conditionis, perpetratis & perpetrandis, tam per Fisci nostri pro tempore præsensis procuratoris denuntiationem, & accusationem, quam etiam ex mero officio, inquirendi, & super illis, tam per inquisitionem hujusmodi, quam accusationem, seu denuntiationem procedendi, repertos culpabiles juxta exceptionem per eos perpetratorum exigentiam puniendi.

§. 4.

INNOCENTIUS OCTAVUS.

451

§.4. Necnon omnes & singulas, tam civiles quam criminales & mixtas, & spirituales, Ecclesiasticas & propheticas, & alias quascumque causas, in quibus ad membris mutilationem, aut sanguinis effusionem, & condemnationem non intendit, coniunctim vel divisim, quomodo documque & qualitercumque in eadem Curia motas & movendas, seu quomodolibet nunc & in posterum inter quascumque partes, etiam per viam inquisitionis ex officio pendentes.

§.5. Et quæ sive per appellationem interjectam à gravaminibus illatis, & inferri comminatis, ac sententiam definitivam, latis & promulgatis, etiam per dilectum filium nostrum S.R.E. Marcellum, & in sua Curia, & alios quoscumque Judices, ordinarios & delegatos, seu arbitros vel arbitratores in Terris Romanas Ecclesias medietate vel immediate subiectis, etiam quibusvis in feudum, vel vicariatum concessis, aut alias ad Sedem Apostolicam etiam per viam reclamationis judicialis, vel extrajudicialis, sive alias per viam nullitatis delatae sunt, vel in posterum deferentur, eas videlicet in quibus non ageretur de majori summae vigintiquinque ducatorum auri de Camera, aut illius summae velutum valorem excedente summati, simpliciter & de plano, & sine strepitu & figura judicii, sola rei & facti veritate inspecta, nullisque terminis servatis, etiam qui de stylo seu ordinatione Palatii Apostolici, & alias servari soliti sint, alias verò more solito audiendi, cognoscendi, & decideri, ac fine debito terminandi.

§.6. Necnon tuarum, & per nos Locumtenentes, & aliarum quarumcumque in eadem Curia per quoscumque Judices delegatos vel subdelegatos latarum sententiatur, & quorundamque procelium generalium per Rom. Pontif. tam in die Cœna Domini, quam alias, cum censuratum & pœnatum Ecclesiasticarum fulminazione fieri solitorum, ac etiam quarumcumque aliarum, tam per nos quam per Rom. Pont. pro tempore existentes, sive in specie, sive in genere, & alias quomodolibet latarum & ferendarum sententiatur executionem, quam etiamsi delegatis ipsis, aut subdelegatis, seu aliis quibuscumque specialiter forsitan per nos, vel Sedem prædictam commissari forent, aut committerentur pro tempore accumulativè, quoad tenuosque Locumtenentes, non autem privative, commissas fore decernimus, & declaramus faciendi, illasque debitis terminatio[n]i, etiam cum invocatione auxilii Brachii secularis, si opus fuerit, demandandi.

§.7. Et prædictos & alios etiam extra Rom. Curia, degentes, tamen jurisdictioni ratione salaryi in Romana Curia per quoscumque debiti, vel expensarum mutui vel contractus in eadem Curia initi, aut alias quovis modo sponte submissas & submitendas Universitates, Collegia, & personas, cuiuscumque gradus, status, etiam Pontificalis præminentiae, & alias in dicta Curia degentes personas, ad instantiam quorum intererit, etiam pro expensis, damnis, & interesse, in causis quibuscumque & contradicibus, quoties expedierit, citandi, monendi, requirendi, suspendendi, ac specialiter interdicendi, excommunicandi, & iteratis vicibus aggrevandi, illasque prout expedierit arrestandi, incacerandi, & detinendi, pœnas, & multas pro delictorum, excessuum, & criminum qualitate eis infligendi, & imponendi, ac pias, & carum quamlibet, quas à nemine, etiam de partium consensu, & ad id specialiter delegato, ad imputandas collusiones & fraudes, præterquam à te, tuoque Locumtenente, absolviri posse decernimus, ab ipsis singulis pœnis, & multis spiritualiter vel temporaliter absolvendi & relaxandi.

§.8. Et generaliter, omnia & singula gerendi, statuendi, fieri disponendi, præcipiendi, mandandi, & exercendi, quæ ad hujusmodi Auditoriatus officium, de jure vel confutidine, quam præsentibus approbamus, quomodolibet pertinuerint, & que Auditores causarum dictæ Curia, qui pro tempore fuerunt, & ex concessa eis à prædicta Sede facultate, facere, & gerere, statuere, & disponere, recipere, præcipere, mandare, exercere, ordinare, & exequi quomodolibet potuerunt, seu etiam debuerunt, aut soliti sunt, faciendi, gerendi, statuendi, disponendi,

recipiendi, mandandi, exercendi, ordinandi, & consequendi.

§.9. Et unum vel plures ad præmissa omnia, ipsumque Auditoriatus causarum Curia officium exercendi, quoties iforum causarum cognitorum deponendis, ac illas, vel alios iterum substituendi, & substitutos revocandi, ac illas, vel alios iterum substituendi, & deputandi, plenam, & liberam, dicta auctoritate Apostolica concedimus facultatem, & potestatem. Habituri processus, & sententias, quos & quas feceris, statueris, & tuleris in contradictores quoslibet, & rebelles, ratas, & gratias, illasque facturi, auctore Domino, usque ad satisfactiōnem condignam inviolabiliter observari.

§.10. Non obstantibus constitutionibus, & ordinibus Apostolicis, ac privilegiis, concessionibus, & indultis quibusvis communitatibus, & universitatibus Terrarum Sedi Apostolice mediatis vel immediate subiectarum, personas aut prædecessores nostros Rom. Pont. sub quibusvis verborum formis, etiamsi de illis specialis, specifica & expressa mentio habenda foret, concessis contraria quibuscumque.

§.11. Volumus autem, quod antequam officium Auditoriatus causarum Curia hujusmodi incipias exercere, di ipso fideliter exercendo in manibus prædicti Cameratii nostri, seu ejus Locumtenentis, præstes in forma solita juramentum.

§.12. Tu igitur prædictum Auditoriatus officium prompta devotione suscias, & sic illud diligenter studio, cura, moderatione, & integratè exequaris, ut tua opera ad Dei laudem, & gloriam, ac earundem Ecclesie, & Curia bonum publicum, atque decus, privatorumque communitatem, & exemplum laudabile cedant, teque apud nos, & Sedem præfata merito per amplius commendent, ut speramus.

Dat. Romæ, &c. Anno. &c. 1485. 11. Kalend. Janvarii, Dat. P. An. 2.
Pontificatus nostri Anno secundo. 22. Decemb.

Quod Conservatores, & executores Apostolicarum ad favorem Congregationis S. Justinæ de Observantia Monachorum S. Benedicti, omnes i[us] dati censeantur, quibus Sedes Apostolica causas delegare potest.

Istorum Conservatorum facultatem, & jurisdictionem vide sup. in Eug. IV. constit. 10. Militanti. Ad quam notavi qua novissime prodierunt de Conservatoribus.

Alia multa de ista Congregatione indicabo inf. in const. I. Jul. II. Super cathedram.

INNOCENTIUS EPISCOPVS, Edita An. D. Servus Servorum Dei: Dilectus filius Congregationi Monachorum S. Iustini Paduan, Salutem, &c.

D'Evotionis augmentum vobis, Deo propitio prove[n]it. Quare confidimus, si super his, quæ pro vestra tranquillitate, & submovendis molestiis, & turbationibus opportuna videntur, ut in contemplationis suavitate quiescere valeatis, prout cupitis, nos benignos ac favorabiles habeatis.

§.1. Sanè pro parte vestra nobis nuper exhibita peti[tion]e continebat, quod si vobis in genere, ac Abbatibus, & Prioribus, & conventibus Monasteriorum, & Prioratum vestra Congregationis ubilibet per orbem consistentium concederetur, quod omnes, & singuli, quibus causa per rescripta Apostolice Sedis delegari de jure posunt, ad executionem quarundamque literarum dictæ Sedis Conservatorialium nuncupatarum, pro vobis, & Monasteriis, Prioribus, membris, Abbatibus, Prioribus, & conventibus prædictis dati & deputati sunt, & pro tempore dabuntur, & deputabuntur, aliqui nominatim Conservatores contra inferentes vobis & illis molestias, injurias, gravamina, atque damna, & cum potestate cognoscendi de his, quæ judiciale[m] requirunt indaginem, exequi possent, & deberent, toties quoties contingenteret

PP 4 cos

eos requiri, profecto vobis, & Monasteriis, Prioratibus, membris, Abbatibus, Prioribus, & Conventibus vestris prædictis in præmissis longè plenius, & uberioris consuleretur, favoreque pleniorum deportaretis ex eis vos Abbates, Priors, & Conventus prædicti fructum, & utilitatem; nam variis plerumque respectibus deputatis Conservatoribus opportuna remedia juxta literarum earundem continentiam, vos & illi potestis non habere.

*Supplicatio
Congregatio-
ne Cassinien-
sis pro hoc m-
dulso.*

§. 2. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter sup-
plicatum, ut vobis, Monasterii, Prioribus, membris,
Abbatibus, Prioribus; & Conventibus prædictis, hu-
jusmodi literarum conservatorialium executionem ab
omnibus, quibus causa per rescripta Apostolica delegari
possunt, obtinere liberè, & licet valeatis, perinde ac si
illæ eis omnibus à principio directe fuissent, concedere,
aliasque in præmissis opportune providere de benignita-
te Apostolica dignarimus.

*In dulcium
quod Conserva-
tiores &
executores li-
terarum A. o-
felicarum ad
favorem d.
Congregatio-
nus sicut omnis
quibus causa
per rescripta
S. S. Apud de-
jane delegati
possint.*

et Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur qui regularem vitam professis libenter omnem inquietudinam materiam subtrahimus , vestrum que statum prosperum , & tranquillum paterno dendramus affectu , hujusmodi supplicationib. is inclinati , universis , & singulis , quibus causa auctoritate literarum Apostolicarum de jure delegari possunt , mandamus , ut dum & quoties fuerint pro parte vestra Abbatum , Priorum , & Conventuum predicatorum , aut alicujus eorum legitimite requisiiti , super talium literarum executione , ad illarum executionem perpetuis futuris temporibus procedere possint , & debeant , per se vel alios sibi juxta eorum continentiam atque formam in omnibus & per om-

rum continentiam atque formam, in omnibus, & per omnia, perinde ac si literæ à principio eis direxerint, & eis, ut licet alias conservatores esse nequirent, illas exequenterunt, mandatum nominatum extitit.

Dat. P. An. 2. die 13. Ian. Datum Romæ apud S. Petrum Amo incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octogesimo sexto, Idibus Junii, Pont. nostri Anno secundo.

IV. Exemptio Monachorum Ordinis Cisterciensis
à Jurisdictione Ordinariorum, & solutione
exactionum & iubendencies quorumcumque
etiam charitatem verum.

*Quoad primam partem, videnda est const. Leon. X.
n. 23. Cum intra, & Conc. Trid. i. ff. 25. cap. 11. &
seq. & Clem. VIII. const. 39. Suscepit. Quo verò ac
secundam partem habes const. 6. Hon. I. I sup. Cun
Abbes. Greg. IX. const. 7. Quia, & Martini V.
const. 8. Militanti.*

Alia de hoc Ordine plenè notavi sup.in const. i. Paschal.
II. Desiderium.

*Edita An. D. IN NOCENTIVS EPISCOPVS,
1486. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Premium. **A** ROMANI PONTIFICIS spectat officium, suorum prædecessorum inhærendo vestigiis, illa quæ per ipsos prædecessores laudabiliter, ac provida ratione, pro statu, & quiete personatum sub regulari observantia assidue studio provitae vacantium gesta sunt, ut majorcim obtineant roboris suavitatem, quo sapienter fuerint Apostolico præsidio communita, sui præsidii munimine reborare, ac illa etiam de novo concedere, prout rationabiles causæ suadent, & id in Domino conspicit sublittere expedire.

Actus Pent. §. 1. Nam pro parte dilectorum filiorum Joannis Cisterciensium Cabilonen, diecesis, aliorumque Cisterciensium, Ordinis Monasteriorum, Abbatum, & Conventuum eorumdem nobis exhibita petitio continebat, quod licet ipsi, eorumque ac dicti Ordinis Monasteria, tam viorium quam mulierum, & alia religiosa loca, & membra, ac Monachi, Moniales, vassalli, subditi, & eis servientes, bonaque om-
bie

nia, jam dudum per plures Romanos Pontifices præcessores nostros, sub ipsorum Pontificum, & Apostolicae Sedi protectione recepti, & recepta, ac Sedi prædictæ immediate subjecti, & subiecta, necnon ab omni jurisdictione ordinaria exempti, & exempta fuerint, eisque concessum extiterit, ut ad præstatu[m] aliquatum collectandum, seu subscidendum, aut procurandum, & aliarum executionem per Sedem prædictam, seu eius Legatos, que

ctionum per Sedem prædictam , seu ejus Legatos , aut ipsorum auctoritate,& mandato, seu per locorum Ordinarios, vel alios pro tempore impositorum non tenerentur, tamen considerant pro majori eorum quiete præmissis receptioni, subjectioni,& aliis prædictis etiam nostræ approbationis robur adjici, illaque omnia, etiam per nos cis de novo concedi.

§.2. Quare pro parte **Abbatum**, & **Conventuum** prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut receptioni, exemptioni, & subjectioni prædictis, ac singulis desuper confessis literis, pro illorum subsistentia firmiori, robur nostræ approbationis adjicere, ac eos, necnon Monasteria, loca, membra, monachos, moniales, vassallos, subditos, servientes, & bona omnia hujusmodi de novo, sub nostra, & Sedi prædictæ protectione suscipere, ac ab hujusmodi jurisdictione perpetuo eximere, & totaliter liberare, aliasque in præmisso opportune providere, de benignitate Apostolica dignarorum.

§.3. Nos igitur qui in singulorum sub regulari obseruantia pia vita studio vacantium quiete reficimur, occupantes ut religiosi dicti Ordinis, quos praे ceteris propter uberes fructus, quos in militante Ecclesia continemus boni eorum operibus afferimus, in vesceribus eti-

ne bonis eorum operibus afferunt, in vilceribus gerimus charitatis, eo liberius divinis beneplacitis insistere possit, quo à Sede prædicta majori liberalitat. privilegio noverint se communitos, hujusmodi supplicationibus inclinati, receptionem, exemptionem, subjectionem, ac singulas desuper concessas literas, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia tenore præsentium approbamus, ac perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur obtinere determinimus, supplentes omnes & singulos defectus, si qui forsitan intervererint in eisdem.

9.4. Et nihilominus pro potioris cautelæ suffragio, E
Monasteria, loca, membra, bona omnia prædicta, prælen-
ia, & futura, Abbates, Abbatissas, Monachos, Moniales,
villulos, subditos, & servientes præfatos, nunc & pro-

lantios, rubertos, & rerventes prætors, nunc & pro tempore existentes, auctoritate, & scientia præfatis, sub Petri, & Sedis prædicta, atque nostra protectione suscipimus, ac ab omni jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio & potestate, Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum Judicium ordinariorum,orumque Vicariorum, & officialium quorumcumque; Necnon à solutione subsidiorum etiam charitativorum, procurationum, collectarum, & aliarum exactiōnum hujusmodi pro tempore imponendarum, auctoritate, & scientia præfatis perpetuo proflus eximimus, & totaliter liberamus, ac nobis, & Sedi prædictæ immediate subjicimus. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Ordinarii, Vicarii, Judices, & Officiales prædicti, etiam ratione deicti, aut contractus, vel rei de qua ageretur, ubicumque omissittat delictum, ineatur contractus, aut res ipsa onsistat, nullam in eos, & eorum aliquem, aut Monasteria, membra, & bona prædicta, tanquam proflus exempti, jurisdictionem, correctionem, superexitatem, dominium vel potestatem exercere, aut excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, aut quasvis alias sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas promulgare presumant, seu possint aut debent quoquo modo. Nec ipsi sic exempti coram illis, aut ipsius Sedis Delegatis vel subdelegatis, nisi in literis eis pro tempore directis de præsentibus specialis, specifica & expressa, ac de verbo ad verbū men- tio fiat, ad judicium evocari, aut quovis modo directe, vel indirecte molestari possint. Decernentes omnes & singulos processus, sententias, censuras, & pœnas, quos eis per Archiepiscopos, Episcopos, Ordinarios, Judices, Vicarios, & Officiales prædictos, seu eorum aliquem contra Abbates, & alios exemptos, necnon Monasteria, & loca hujusmodi, etiam exempta, ut præfetur, habeti, vel promulgari, necnon quicquid secus super his, ab eis

eis & alio quoquam quavis auctoritate scienter vel igno-
rante contigerit attentati, irrita & inania, nulliusque
roboris vel momenti.

§. 5. Non obstantibus fel. recordat. Innocentii Papæ
Quarti etiam prædecessoris nostri, quæ incipit, volentes,
& aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis,
statutis quoque & consuetudinibus Monasteriorum &
Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apo-
stolica, vel quavis firmitate alia robottatis, necnon omni-
bus illis quæ in singulis literis prædictis concessum est
non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Verum quia difficile foret præsentes literas ad
singula queque loca, in quibus expediens foret deferre,
volumus & præfata auctoritate decernimus, quod illa-
rum transumptis manu publici notarii inde rogati sub-
scriptis, & sigillo alicuius Curiae Ecclesiasticae, aut per-
sonæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ea
profrus in judicio & extra, & aliâs ubilibet fides adhi-
beatur, quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibi-
vel ostendere.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnatio-
nis Domini ce millelmo quadringentesimo octogesimo
sesto, tertio Kalendas Septembri, Pontificatus nostri
anno tertio.

Inquisitorum hæreticæ pravitatis sententiaz
contra Hæreticos promulgatæ, à Magistratis
sæcularibus, executioni demandentur, abs-
que aliqua processuum revisione.

Consonat constitutio 17. Alex. IV. Ad audientiam. Et
processuum revisionem prohibuit etiam Leo X, inf.
in consti. 43. Honestis.

I N N O C E N T I V S P A P A V I I I .
Venerabilis fratri nostro Episcopo Brixien. & dilecto filio
Inquisitori in partibus Lombardie.

§. 1. Illeclitus filius frater Antonius de Brixia Ordini
Prædicatorum in partibus Lombardie in-
quisitor hæreticae pravitatis, unâ cum venerabili fratre
Episcopo Brixensi, seu ejus Vicario generali, sicut no-
bis nuper fecit exponi, contra nonnullos utriusque fe-
xus hæreticos, ut accepimus, quos culpabiles ut hære-
ticos impenitentes repertos, pena debita iuris punien-
dos condemnavimus: ac officiales Civitatis Brixensis, ut
injunctam executionem adimplerent, requisivimus, qui offi-
ciales iustitiam ministaret, & dictas sententias exequi,
(nisi prius processus per Episcopum & Inquisitorem
agitatos non viderent) in non parvum orthodoxæ fidei
scandalum, recusarunt.

§. 2. At cum hujusmodi crimen hæresis sit merè Ec-
clesasticum, & delicta nullo pacto impunita remanere
debeat, tenore præsentium vobis committimus atque
mandamus, ut si est ita, eisdem officialibus sæcularibus
civitatis Brixensis, sub excommunicationis pena, &
aliis censuris Ecclesiasticis, præcipiat atque mandetis,
ut infra sex dies, postquam legitimè fuerint requisiuti, sine
aliqua dictorum processuum per vos agitatorum visione,
sententias per vos latas contra hujusmodi hæreticos
promptè exequantur, appellatione remota. Quam excom-
municationis penam ipso facto volumus, & tenore præ-
sentium declaramus incurrisse, si quod mandatum fuerit,
infra dictum sex dierum spatiū, cessante legitimo im-
pedimento, cum effectu non impleverint.

§. 3. Constitutionibus & ordinationibus Apostoli-
cis, statutis civitatis Brixensis, ceterisque in
contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§. 4. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo
Piscatoris, die trigesimo Septembri, millelmo qua-
dringentesimo octogesimo sexto, Pontificatus nostri
Anno tertio.

Contra afferentes in literis Apostolicis, se esse
tales, quales non sunt, pro earundem litera-
rum expeditione gratis consequenda.

Hoc idem voluit, & Officialibus id fieri permittenti-
bus pœnas inflxit Leo X, inf. in consti. 27. in ha-
rendo, ubi notabo.

I N N O C E N T I V S E P I S C O P U S, Edita An.D.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1487.

Cum sicut non sine displicantia accepimus, nonnulli causa hujus
conscientia sua prodigi & avaritia motbo laboran- confit.
tes, ut literas Apostolicas gratis expediant, & officiales
debita corum portione defraudent, in eisdem literis se
nonnunquam venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ
Romanae Ecclesie Cardinalium, aut dilectorum filiorum
Abbreviatorum de majori præsidentia, seu literarum præ-
dictarum Scriptorum, necnon aliarum personarum qua-
rumcumque, ex quarum qualitatibus & privilegiis, sive
antiqua consuetudine, literas ipsas gratis expedire so-
lent, nepotes, & quandoque germanos, interdum vero fa-
miliares, continuos commentales fuisse & esse affirmare,
& ut tales in dictis literis se inscribi facere ac fecisse
non vereantur, cum re vera tales non fuerint, in anima-
rum suarum periculum, ac officiorum Rom. Curia non
modicum præjudicium & gravamen.

§. 1. Nos fraudibus & deceptionibus hujusmodi, prout
nostro incumbit officio de remedio opportuno provide-
re volentes. Motu proprio, & ex certa scientia, omnes &
singulos cujuscumque status, gradus, & conditionis fue-
rint, & quocumque nomine nuncupentur, qui se Cardi-
nalium aut assistentium, seu Scriptorum eorundem, aut
aliarum personarum quatumcumque, ex quarum qualita-
tibus & privilegiis, sive antiqua consuetudine, literas
ipsas gratis expedire solent, nepotes seu germanos, aut
familiares continuos commentales in eisdem literis no-
minaverint, cum revera tales non fuerint, excommunica-
tionis sententia, à qua nisi per Romanum Pontificem pro
tempore existentem, mortis articulo excepto, ac satisfa-
ctione prævia absolví non possint, auctoritate Apostoli-
ca per præsentes innodamus.

§. 2. Et nihilominus concessiones & gratias in eisdem Litteraque pro
literis contentas quacumque, ipsasque literas hacenus en expedita
expeditas & expediendas viribus omnibus carere, eisque nulla finit.
& eorum singulis in aliquo suffragari non potuisse, nec
in futurum posse, motu, auctoritate, & scientia similibus
decernimus & declaramus. Ac volumus quod mandatum,
decretem, & declaratio nostra hujusmodi in Cancellaria
Apostolica publicetur, & in illius libro describatur, ac
perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obseretur.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus & ordinationi-
bus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis & indultis eis-
dem personis concessis, quæ eis aut eorum alicui quoad
præmissa volumen nullatenus suffragari. ceterisque con-
trariis quibuscumque.

Placet, publicetur, & describatur.

Lectum & publicatum fuit superscriptum mandatum
Romæ in Cancellaria Apostolica die Sabbati decima-
octava mensis Augusti, Anno millelmo quadringentesi-
mo octogesimo septimo, Pontificis Sanctissimi Domini
N. Domini Innocentii Papæ Octavi, Anno ejus ter-
tio.

Ampliatio Collegi sex Secretariorum Apostoli-
corum ad num. 14. Et præinitio unius officii
Secretarii domestici: Cum emolumentorum
tam ipsius Secretarii, quam totius Collegii pri-
vilegiorumque concessione.

Officiorum dicti Secretarii domestici reformationem
habet inf. in Sixti V. const. 29. Romani, ubi vide
etiam indultorum, aliorumque concessionem.

INNO

XI.

Clausula de
regatoria.

Pape subscri-
ptio.
Publicatio
An. oī. 15.
die 18. Aug.

Edita An.D. INNOCENTIVS E P I S C O P V S,
1457. *Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

Non debet reprehensibile judicari, si secundum varietatem temporum, statuta quandoque variantur humana; præsertim cum urgens necessitas, vel evidens utilitas, & alias rationabiles causæ id exponunt: quoniam ipse Deus ex his quæ in veteri testamento statuerat, aliquis mutavit in novo.

*Colif. &
Pius ii. Secre-
tariorum na-
merum a. f. x
reducuntur.*

*Hic modo
Pont. ex ea su-
bie expressa
numerum au-
ger ad 24.*

§. 1. Dudum siquidem nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri, non minus ut viros industrios sibi eligerent, quorum opera in rebus magnis, & arduis Apostolicæ Sedis honorem, statum, & commodum, ac orthodoxa fidei iactementum concerentibus uti possent, quam pro negotiorum magnitudine, & celeriori ad præstatam Sedem confluunt expeditione, quamplurimos eorum obsequiis adhibuerent Secretarios, quos postmodum fel. record. Callistus III. & Pius II. Romani pontifices prædecessores nostri, sive ob tenuitatem emolumentorum dictis Secretariis assignatorum, sive ex aliis causis eos ad id moventibus, ad sex successivè reduxerunt.

§. 2. Nos autem qui superiori anno, dum nostra Urbs, in qua cum Romana Curia etiam tunc residemus, per nonnullas gentes armigeras hostiliter opprimeretur, pro illius ab oppressionibus hujusmodi liberatione, grandia subire compulsi fuimus onera expensarum, ad quæ cum Romana Ecclesiæ facultates non sufficerent, Mithram Pontificalem, Regnum nuncupatum, & alia quamplurima ejusdem Ecclesiæ jocalia pretiosa, aurea & argentea, diversis mercatoribus dictam Curiam sequentibus, pro divertitis pecuniatum summis, ad quantitatem fortè centum milium ducatorum auri de Camera ascendentibus, pignoravimus, quæ cum commodè ex dictis Ecclesiæ proventibus jam exhaustis, redimi non possent, nos sperantes quod si ad officium corundem Secretariorum, præter & ultra dictos sex, decem & octo Prælati, & in dignitate Ecclesiastica constitutæ personæ assumereantur, & omnes simul pro redemptione Mithrae & jocalium prædictorum de eorum facultatibus usque ad summam sexaginta duorum milium, & quadringentorum florinorum auri de Camera, persolverent & contribuerent, assignarentque eis, etiam de novo convenientia emolumenta, ex quibus juxta dignitatis eorum exigentiam, eorum statum tenere possent, exinde non solum hujusmodi urgenti necessitatæ præfata Ecclesia provideretur, sed etiam decori, & venustati ejusdem Sedis, Curiae, & officii, ac facilitori, celeriori, diligentiori, & magis accurata expeditioni Brevium & aliarum literarum Apostolicarum, que per eosdem Secretarios tam in Cancellaria, quam per Cameram secretam Pontificis pro tempore expediuntur, & non parvæ commoditatibus confluentium eorum ad præfata Curiam, & prosequenti negotiis in eadem, opportunè consulteretur. Ac volentes, prout debemus, super præmissis opportunitum adhibere medium, habita super primum cum venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romane Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura, & cum infra scriptis personis longo tractatu; de corundem Fratrum unanimi consilio & assensu, Moro proprio, & ex certa scientia, & nostra protestatis plenitude, auctoritate Apostolica, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus, quod nostri & pro tempore existentis Romani Pontificis Secretarii, de cætero perpetuis futuris temporibus debent esse virginati quatuor dumtaxat, & in Notariatus dictæ Sedis officio, aut in Episcopali vel majori Ecclesiastica dignitate constituti vel assumpti, habitum Notariatus officii, aut alterius dignitatis hujusmodi, in qua constituti fuerint, vel constituti eos in posterum continget, convenienter gestent, prout nos infra scriptos omnes & eorum singulos, qui in hujusmodi Prælatura, aut dicto Notariatus officio adhuc constituti non erunt, in ejusdem Sedis Notarios assumimus: volentes ut à quocumque maluerint Prælato, in Romana Curia, habitum & insignia ejusdem officii perpetuò gestanda recipere possint & valent, &c.

*Qui conti-
guens Colle*

§. 3. Constituant quoque pro tempore omnes Secretarii prædicti iavicem unicum collegium, cum com-

muni Arca sive Bursa, Sigillo, Capella, Capellano, & alios Collegialibus insigniis, & concessis hactenus Secretariis prædictis Romani Pontificis, & quibus potiti soliti sunt, seu potiri debuerant, omnibus emolumen- tis, honoribus, privilegiis, immunitatibus, gratiis, favo- ribus, & indulgis, potiantur, & gaudent, eisdem modo & forma quibus illi gavilli & potiri sunt hactenus, seu gaudere & potiri poterant, vel debuerant sine illa prouersus varietate.

§. 4. Praferent in eorum Secretariatus officio (quod cum quibuscumque aliis Romanae Curie officiis com- patibile esse volumus) & ipsum quomodo libet concer- nientibus, statuta quæcumque, sine alia superioris con- firmatione conditæ, libera potestate fungantur.

§. 5. Cum Secretarii ipsi semper hactenus fuerint etiam Vicariae Cancellarie notæ Apostolica membrum, volumus & ordinamus, ut venerabilem Fratrem nostrum Rodericum Episcopum Portuen. S.R.E. Cardinalem & Vicecancellarium, in Cancellaria eadem in ipsorum caput recognoscere & reputare debeant, quos ipse è converso ut sui corporis membra reputant, congruenti honorificentia per reliquos ejusdem Cancellarie officiales prosequi faciat & procuret, decentem ipsorum dignitati locum pro incumbentiū dicto eorum officio negotiorum expedi- tione, ipsis assignans in eadem Cancellaria, prout nos as- signamus per presentes.

§. 6. Sint quoque Secretarii veri Palatii Apostolici Prælati (sine tamen aliorum ejusdem Palatii Prælatorum præjudicio) & quoad eorum personas dumtaxat, nostri & pro tempore existentis Romani Pontificis familiares, domestici, continui commensales, & pro talibus habeantur & reputentur, & in constitutionibus, prærogativis, exemptionibus & privilegiis, ac scripturis quibuslibet de eisdem Prælati & familiaribus mentionem pro tempore facientibus, quoad personas dumtaxat, includantur, & inclusi esse intelligantur, & sint, prout nos per presentes includimus, & quibusvis pro tempore eisdem Prælati de Palatio & familiaribus concessis seu con- dendis prærogativis, favoribus, privilegiis, exemptioni- bus & indulgis, tanquam eorum pars, similiter quoad eorum personas, potiantur & gaudent.

§. 7. Habeantque in Palatio nostro Apostolico unam mansio[n]em & locum, in quo singulis diebus convenire & morari, ac de dicto eorum officio incumbentiū ne- gotiis tractare & consultare, ac alias juxta antiquitus servatum per prædictos Romanorum Pontificum Se- cretarios qui pro tempore fuerunt, titum, stylum & modum disponere, ut verè & actu, nobis & Romano Pontifici pro tempore existenti, in dicto Palatio Apostolico deservientes Prælati, & familiares commodè possint & valeant, voceturque locus hujusmodi, & sit actu Secretaria Apostolica, in qua, & nullo alio loco dicti nostri Palati, saltem publicè, exercentur vel expediantur quæcumque ad Secretariatus officium quavis modo pertinent.

§. 8. Plumbatoresque presentes, & qui pro tempore erunt, sub excommunicationis pena, teneantur omnes & singulas bullas taxatas per quæcumque ex omnibus Secretariis prædictis, seu quoctunque alios per dictam Cameram nostram secretam expeditas, cum primùm fuerint per ipsos plumbatae, portare ad Secretariatum can- dem, & officiali per eosdem Secretarios ad id deputatos, & nulli alteri præsentare, ut singulariter singulæ cum ipsarum taxis & tenoribus describi, notari, subscribi, & more solito expediri per aliquem ex ipsis Secretariis possint & valeant.

§. 9. Habeant quoque Secretarii prædicti pro perso- nis ipsorum, & cujuslibet ipsorum ex speciali privile- gio (quod per presentes eis in perpetuum concedimus) in expeditionibus quarumvis literarum Apostolicarum Gratias ubique. Tengatur Rescribendarius ad taxandum literas Apostolicas pro tempore deputatus, absque ullo nostro, seu cujusvis alterius mandato, in quibusvis literis personas ipsorum Secretariorum, seu cujusvis eorum concernentibus apponere, Gratias pro persona Secretarii, ac personam unius familiaris, pro quolibet ipso, Gratias pro Deo.

§. 10. Pre

§. 10. Præterea volumus, ut iidem Secretarii quodcumque erugant à Romana Curia absentes, pro nostris aut Sanctæ Romanae Ecclesiæ negotiis, quovis modo peragendis, quoad emolumentorum omnium dicti officii integrum perceptionem, habeantur tantum præsentes: si vero privatarum rerum ipsorum causa, residentes ab eadem Curia, petierint tantum ab Curia Collogio licentiam, & dilposuerint, quod in ordinariis officiis aliquis alius de Collogio serviet, propositi, pariter habeantur, quoad integrum perceptionem emolumentorum, pro predictis annum integrum, dimitata. Et si forte ultro annum distulerint ad eam Curiam redire, non percipient emolumenta prædicta, nisi dempta quinta dumtaxat ejusmodi, concedatur in utilitatem religiosarum. Ceterum quod emolumenum in dicta Curia:

§. 11. Parimodo voluntates, ut omnes diligere, & qui libet apud eum Secretarii prædicti, tam presentes in dicta Curia, quam absentes, libere possint de dictis eorum officiis disponere, nec possit aut debet eorundem officiorum, quod eis receptione, etiam resignantantes ipsi infirmi & verisimiliter infra viginti diesrum spatium defessuri forent & decederent, per Romanum Pontificem quavis ratione denegari vel diffici. Nec pro signature supplicationis, concessionis ejusdem per resignationem vacante, que quam ultra summam centum florenorum auri de Camera, ab eo cui de illo sic vacante providebitur, exigi.

§. 12. Qui si dictæ Sedis Notarius, aut in Episcopali, vel majori Ecclesiastica dignitate constitutus non fuerit, per dicti Secretariatus officii concessionem, licet solam, nomen in dicta Sedis Notarium, cum omnibus & singulis prærogatiis, honoribus & oneribus confuetis ejusdem officii Notarius Apostolicæ Sedi, eo ipso assumptus esse certeatur & sit, recipiaturque in Secretariatum.

§. 13. Ac habitus & insignia dicti Notarius officii eidem (si fuerit praefens in dicta Curia) per supradictum Vicecancellarium, adhibitis secum aliis Secretarii prædictis, eodem contextu (prius tamen debita fidelitatis ab ipso recepto juramento) exhibeti debeant. Et si praefens sive abiens fuerit ab eadem Curia, litera confidetæ super supplicatione concessionis Secretariatus, etiam si in ea de officio Notarius prædicto, & ejus habitu ac insigniis nulla esset habita mentio, nihilominus expedietur, tam per Cancelleriam Apostolicam, quam per Cameram secretam, cum expressione concessionis dicti Notarius officii, cum habitu, insigniis, honoribus & oneribus ejus confuetis, neque possit aut debet per nostrum aut pro tempore existentem Romanum Pontificis Datarium, seu quemcumque alium pro signature hujusmodi supplicationis, licet vim concessionis duorum hujusmodi officiorum propter præmissa habentem, aliquid ultra id quod superiorius expressum est, omnino exigitur, sed sicut per concessionem officii Secretariatus, venit partem concessio officii Notarius prædicti, sic per unicam solutionem signaturæ suprascriptam, sit integrè satisfactum quasi de unicâ concessione. Si tamen Secretarius sic de novo institutus erit absens, habitus & insignia prædicta, venienti postmodum ad Curiam, cum primum presentabit se dicto Collogio, & recipietur in Secretariatum, supradicta forma servata, similiter exhibentur.

§. 14. Et quia nobis & pro tempore existenti Romano Pontifici expedit habere præter prædictos Secretarios, unum alium Secretarium domesticum, in Palatio prædicto assidue residentem, cui liceat nostra & Romana Ecclesia nostre secreta nostra & ejusdem Ecclesiæ, ant orthodoxæ fidei statum concernentia, quod documentum que fuerit à nobis iussus, legiendæ expedite, cuique (ne de infra scriptis, aut quibusvis alijs prædicti Secretarii officii emolumentis se impediatur, aut cum eisdem Secretariis ullam controversiam habere possit, aut debet) conveniens est, ut ex dicti officii Secretariatus emolumentis, pro decenti ejus status sustentatione, honesta aliqua portio assignetur, eadem auctoriitate ordinamus, quod quoad titulum Secretario-

rum eorundem, & prædictarum rerum secretarum dumtaxat legitimam expeditiōnem possit per nos & pro tempore existentem Romanum Pontificem unus ex predictis, vel alius Secretarius ultra prædictum numerum deputari, et si ut præfertur, qualificatus non existet. Quicquid de officio, & loco prædicto, ac portionibus emolumentorum extra numerum per eum percipiendis, minime disponere possit, sed ab illis pro solo nutu nostro, & pro tempore existentem Romani Pontificis anno vobis existat, quoad reliqua vero, quamdiu officium exercuerit, pari qua aliis Secretarii, favoris & honoris prærogativa potiatur.

§. 15. Ut autem Secretarii prædicti, tam antiqui quam

de novo admissi, qui pro tunc triginta numeris existentes, summam sexaginta duorum millium &

emolumenta

de affigendis de Ministris.

Secretariorum florenorum auri de Camera, pro redimendis Mithra & alis jocubus prædictis, de coram propriis pecunias liberaliter ut præfertur, exolverunt, & eorum successores Secretariatus officium prædictum pro tempore obtinentes, eo diligentius quæ corum incumbunt officio studeant exercere, quo exinde cognoverint eis convenientia emolumenta provenire, in primis & ante omnia supradicto Roderico Episcopo Vicecancellario haec serie mandatus, ut dudum editum per fel. Record. Martinum Papam Quintum prædecessorem nostrum, & in quinto Cancellariæ registrum regulam seu declaracionem super emolumenta minutatum per Secretarios, qui tunc erant in Cancellariæ prædicta expedientium recipiendis, tenore subsequenti, videlicet: Ad tollendum disceptationem dubia, quæ ex quadam concessione per nos facta dilectis filiis Secretariis nostris super certis emolumента per eosdem de nonnullis minutis percipiendis, in quinto Cancellariæ de mandato nostro descriptis, quandoque oriuntur, tenore presentium declaramus, intentionis nostræ fuisse & esse, & sic precipimus observar, quod dicti Secretarii liberè & sine aliqua contradictione emolumenta consueta omnium Ministarum, que in dicta concessione descripta sunt, videlicet Tabellionatus officii, Altarium portatilium, celebrandi in locis diversis, & ante diem Confessionis perpetui, & in locis diversis in mortis articulo, & in vita, etiam super hujusmodi gratiis facultates aliae sint concessæ, & gratiæ ipsæ formam quintenni excedent, etiam si dictarum gratiarum supplications registrata, ac per Vicecancellarium, aut ejus Locumtenentem pro tempore existentem, aliquibus Abbreviatiis distributæ, vel in rotulo aliarum supplicationum inserta essent quovis modo. Præterea recipiendi Ecclesiastica sacramenta, & Indulgentiarum quarumque, Ecclesiæ, Monasteriis, Capellis, & aliis locis piis quo modolibet concessarum vel concedendarum, prout reliqua superius descriptæ gratiæ, ad dictos Secretarios similiiter declaramus & decernimus pertinente, illasque de cætero per eos, & non per alios, mandamus & volumus expedire.

Fiat, & ita declaramus. O. diligenter examinare, etaminatamque per omnes & singulos ad quos quomodo libet pertinet, in corundem Secretariorum favorem & commodum inviolabilitatem faciat observari, faciens omnes & singulæ minutæ prædictas Tabellionatus officii, Altarium portatilium, Celebrandi in locis interdictis, & ante diem Confessionis perpetui, Indulgentiarum in mortis articulo, & in vita Ecclesiasticorum sacramentorum, & quarumque indulgentiarum, quibusvis Ecclesiæ, Monasteriis, Capellis, & aliis locis quæ modilibet concessarum vel concedendarum, prout reliqua superius descriptæ gratiæ, ad dictos Secretarios similiiter declaramus & decernimus pertinente, illasque de cætero per eos, & non per alios, mandamus & volumus expedire.

possint & valeant, prædictum aliquod afferre posse seu debere non intendimus) nequam obstante.

*Ex de expediti-
tionibus literarum
Apostolicarum*

§. 16. Necnon etiam ultra prædicta, quinquam taxam pro expeditione literarum A postolicarum qua pertainet Cameram Secretam pro tempore expediuntur, retroactis temporibus, supradictos Secretarios, sepius ipsorum, vel alicuius eorum nomine, in Bulataria carundem literarum, sive etiam alibi exigi solitam, & quam nonnunquam predecessores nostri & nos, in totum vel pro parte, & in ejusdem Sedis opportunitatibus convertere soliti fuerunt, & fuimus, taxam Secretarii municiptam, tam de hac tenus expeditis (que adhuc non sunt partibus constituta) quam de impostorum expediendi, eo modo quo hac tenus per quæcumque expediendi & exigi consuerunt, sive debuerunt, pariter per eosdem Secretarios perpetuam exigendam assignamus. Volentes & auctoritate prefata statuentes, nemini omnino licere, per se vel alium seu alias, procurare vel ordinare, aut sollicitare, quod aliqua ex hujusmodi literis taxatis, & ger Cameram eandem expeditis partibus tradantur, vel restituantur, aut mittantur, priusquam sit eidem Collegio Secretariorum de dicta quinta taxa debite satisfactum. Si quis autem aliter procurare, ordinare, sollicitare, aut ipsas literas sub quovis praetextu aliter actu tradere vel tradi facere, seu mandare præsumperit, excommunicationis latæ sententiae (qua nisi prius & ante omnia satisfactio eidem Collegio Secretariorum, de vera & integra summa taxâ bullæ sic procuratae, sollicitate vel traditæ, vel de satisfaciendo, efficaci ordinacione præcedente, per quæcumque Confessorem, etiam sub praetextu cuiusvis indulti, à nobis vel successoribus nostris defuper emanati seu concessi, & in mortis articulo, absoluvi non possit) necnon privationis omnium & singulorum officiorum, per ipsum in Curia nostra prefata obtentorum pro tempore, aque etiam emolumenterum quæcumque ei quovis modo, ratione, vel causa, debitorum tunc, & debendorum in futurum, ratione eorundem officiorum que obtinebit, & quæ quæcumque modilibet exercebit, pœnas latæ sententiae, respectivè (quæ eo ipso & roties quoties contrafecerit) incurrat. Teneturque vener. frater noster Petrus Episcopus Cæsenaten, præsens, & qui pro tempore fuerit, generalis curiæ caesarum Cameræ Apostolicae nostræ Auditor, ad eandem pœnarum declarationem & executionem, quæcumque ei de præmissis constiterit, procedere & procedi facere cum efficiat.

*Tacuimus Bre-
vium Aposto-
licorum.*

§. 17. Et præterea omnia & singula emolumenta literarum Apostolicarum in forma Brevis, tam sub cera, quam sub plumbo, pro quibusvis personis expeditarum jam, & pro tempore expediendarum, super quibusvis, etiam Gubernationum, seu Rectoriarum, ac Comissionum, aut potestiarum, Capitanearum, Vicariatarum, Thesauriarum, Cameriarum, & Cancelleriarum Provinciarum, Civitatum, Terrarum & Castrorum, ac Custodiæ Arcium quarumcumque, nobis & Romanæ Ecclesiæ subditarum, & subditorum, necnon quarumcumque aliarum administrationum, seu commissariorum, etiam gabellarum, sive proventuum ad eandem Romanæ Ecclesiæ quæcumlibet pertinentium, officiis seu concessionibus, vel locationibus. Quæ officia seu eorum loca & Titulos, in quodam quinto plumbato, & nostra manu subscripto, singulariter singula describi, & cognoscere quantitate emolumenterum ad illos, qui officia ipsa pro tempore exercebunt, verisimiliter preventorum, ut illi quoque, qui gratuiter à nobis commodum perecipiant, in tanta Romana Ecclesiæ necessitate portionem aliquam contribuant, in perpetuum ad certam moderatam taxam curavimus, ad quem quinternum relationem in omnibus infra dicendis haberi volumus, cuius copia in forma transumpti ad singulos Legatos & Gubernatores seu Rectores prædictosmitti, ut per ipsos diligenter omnibus officialibus prædictis & aliis quæ taxâ & alia in eodem quinto intendimus, ex quod eorum nemo possit allegare illorum ignorantiam, & infra scriptum tempus unius mensis, sive triginta die, exinde legitimum initium habere mereatur, volu-

mus atque mandamus, ad eosdem Secretarios perpetuam spectare & perire decernimus.

§. 18. Statuentes ut tam concessionum quam reformationum gratiarum super hujusmodi dñmibus, & singulis officiis, seu aliis commissionibus, per nos & successores nostros qui pro tempore erunt faciendarum, ad quantumcumque etiam longissimi temporis spatiū, littera semper expediantur & expediti debeant singulis sex mensibus à primarum literarum expeditione computandis, & pro singulis literis hujusmodi, singulis vicibus solvi debeat. Idem Secretariis una taxa, prout esse repertetur in prædicto quinto internotata. Similiter etiam omnia & singula emolumenta pro quarumvis aliarum similiis literarum super quavis alia materia in forma Brevis, sub cera vel plumbo expediendarum, quæcumque & quæcumque & qualiacumque sint, nullo penitus habi quovis colore, aut praetextu, excepto seu reservato: sed prout per prædecessorem nostrum, & nostrum ac alios Secretarios prædictos qui pro tempore fuerint, hactenus exigi & percipi consueverunt; eorundem Secretariorum commodis & emolumenis in portum assignamus.

§. 19. Et præterea officium visitandi omnes & singulas arcæ Sanctæ Romanae Ecclesiæ, & faciendi monitras sive descriptiones omnium & singularum gentium Armigerarum ejusdem, tam equestrium quam pedestrum, & officium revisionis gentium Armigerarum ejusdem, tam equestrium quam pedestrum, officium revisionis gentium armigerarum, & Arcium nuncupatum, cum solitis auctoritate, potestate, facultate, administratione, & exercitio, ac integra perceptione emolumenterum ad ipsum officium de jure vel consuetudine quovis modo debitorum & debendorum in posterum, eorundem Secretariorum Collegio, per unum ex ipsis Secretariis, aut alium idoneum (cui nos & successores nostri pro tempore illud duxerimus committendum, & cui per eosdem Secretarios conveniens salarium summam centum ducatorum annuatim non excedens, solvi debeat) laudabiliter exercendum, similiter in perpetuum concedimus & assignamus. Decernentes ad finem ut Secretarii ipsi ejus vacuam possessionem nancisci valeant, officium ipsum ex nunc vacare, & ad eosdem Secretarios cum plena ipsius administratione, ut præfertur pertinere, quavis concessione de ipso per nos cuivis persona facta, etiam possessione subsecuta non obstante.

§. 20. Modum vero colligendi omnia emolumenta prædicta, cum esse permittimus, quem Secretarii ipsi communi voto duixerint statuendum. Collecta autem emolumenta pro tempore inter ipsos Secretarios eo quo sequitur modo dividi & sortiri perpetuam debere decernimus, videlicet incipiendo ex nunc & donec erunt Secretarii prædicti numero triginta, dividantur in æquales partes triginta duas, quarum unam ipsorum singuli, duas vero reliquias Secretarius domesticus Romanæ Pontificis suprascriptus, ut nihil omnino ultra defuper denotatis emolumentis attingere præsumant, singulis mensibus percipient. Ubi autem contigerit alicuius vel aliquorum ex eis decadentis, vel decadentium, locum seu loca extingui, & donec totus numerus fuerit reductus ad viginti quatuor, in tot portiones quod numero in ipsorum Collegio Secretarii, & duas plures pariter respectivè sortientes dividantur, idemque perpetuam servetur postquam devenerit ad numerum viginti quatuor, ut scilicet emolumenterum ipsorum in partes viginti sex æquales divisi, cedat singulis Secretariis ex Collegio pars una, reliquis vero duabus supradicto domestico Rom. Pontificis Secretario, ut à prædictis omnibus abstineat, assignatis.

§. 21. Et ut hæc nostra ordinatio emolumenterum prædictis Secretariis ex causa & titulo supra denotato affixatorum, suum debitum, & cum quem intendimus, ex nunc sortiatur effectum, harum serie prohibemus, post lapsum triginta dierum à facienda, ut prædictum est, publicatione prædicti Quinterni, quæpiam etiam prætextu quarumvis aliarum nostrarum literarum præcedentis datæ, ad aliquod ex officiis superioris denotatis recipi, vel

vel admitti, nisi novis post eandem publicationem per corundem Secretariorum ministerium desuper expeditis literis, excommunicationis sententia subjicientes eos omnes & singulos qui lapsi predicto termino a publicatione praefata, aliquem omnino in officiale ad quævis ut supra denotata officia exercenda admittendo, seu admitti procurando vel mandando, presumpti literis ipisis non parere. Eos vero qui aliquod ex officiis eisdem jam actu exercent, sive titulo prima concessionis seu reformæ; si nondum exercuerunt ipsa officia totis tribus mensibus, mandamus infra idem tempus triginta dierum venire vel mittere ad impetrandas novas de ceteris officiis literas, per predictos Secretarios expedientes. Et si forte ipsa officia ultra tres menses exercuerint, & habent de ipsis exercendis ultra semestre concessionis literas; decernimus nihilominus non posse hujusmodi officia, ultra finem nunc currentis, & jam dimidiati semestris, nisi literis de novo imperatis, & per eosdem Secretarios de novo expeditis, exercere. Et si tam qui adhuc infra tempus trium mensium ab initio exerciti ceterum officiorum sunt, infra dictos triginta dies proxime ab hujusmodi publicatione numerandos, quam qui de continuandis post tempus tunc currentis semestris ipsis officiis, qua jam exercuerunt ultra tres menses, habent expeditas literas, non expeditis ante finem semestris novis per eosdem Secretarios literis, exercitia officiorum corundem continuare presumpti, sint eo ipso ab officiis hujusmodi amoti; & quæcumque exinde corundem officiorum praetextu gesserint, sint irrita & invalida, ac nullius efficacia. Et nihilominus tam ipsi, quam qui ipsos scienter tolerare, & pro officialibus habere exinde presumpti, eo ipso pati excommunicationis sententia innodati existant.

§. 22. Pari modo volentes, ut quicunque officia etiam per Provinciarum, Civitatum, & Terrarum eaurundem Legatos seu Gubernatores pro tempore existentes conferri & committi, tam jure ordinatio, quam viore quarumcumque facultatum solita, obtinent sive expectant, aut obtinebunt sive expectabunt in futurum; si officia sunt in predicto quinto anno descripta, teneantur & debeant sub similibus pœnis infra corundem triginta dierum spatium ex nunc & successice in perpetuum, priusquam officia ipsa incipiunt exercere, & postquam incepint, venire vel mittere singulis sex mensibus ad nos pro confirmatione concessionum per eosdem Legatos vel Gubernatores de hujusmodi officiis factarum, taxas easdem singulis vicibus soluturi. Et nihilominus tam Legati seu Gubernatores & Rectores predicti, eosdem omnes & singulos taxatos officiales, ad simplicem ipsorum Secretariorum, seu eorum Nuntii requisitionem, ad solutionem hujusmodi taxæ singulis sex mensibus predictis faciendam, cum effectu, absque ulla tela judiciaria compellere, quam Thesaurarii seu Camerarii vel Depositari locorum (in quibus officia ipsa forsitan fuerint, aut ex quorum manibus hujusmodi officiales salario seu stipendia recipient) etiam si fuerint à Communitatibus locorum deputati, quotiescumque fuerint pro parte corundem Secretariorum simpliciter requisiti, sub simili excommunicationis pœna teneantur retinere ex hujusmodi officialium salariis per ipsos solvendis, & Secretariis eisdem, seu eorum Nuntiis solvere tantum, quantum intelligent eisdem Secretariis deberi pro taxæ hujusmodi officiorum in predicto quinto anno descripta.

§. 23. Cæterum quoniam iidem Secretarii super quantitate proventuum taxæ supradictorum officiorum in predicto quinto anno descriptorum & taxatorum, & generaliter super predictis omnibus eorum officiis per nos assignatis emolumentis, bona fide crediderunt simplici verbo nostro, & propter dictam pecunia summam ad relevandum supradictas necessitates nostras contribuere non recusarunt; Nos dignum reputantes, ut ipsorum indemnitat consularamus, de simili Fratrum nostrorum consilio & assensu, ac plenitudine potestatis, earundem praesentium tenore decernimus & declaramus, in evenum quod pro aliquo ex officiis in predicto quinto anno descriptis, sive ex eo quod officia ipsa non extarent, vel

non satisfacerent, aut non sufficerent ad solutionem taxæ in toto vel in parte, sive quia per nos vel nostros successores prefatos concederent alicui ex venerabilibus fratribus Sanctæ Romanae Ecclesiæ Cardinalibus, vel etiam nostris, aut eorum consanguineis, seu aliis charis, ut taxæ predictæ ab illis commode, sine strepitu non decenti, exigi per eosdem Secretarios non possent, sic quod ex predictis officiis omnibus jam, ut predictum est, taxatis in quinto anno praefato, non exigentur singulis annis ad minus summa octo milium ducitorum aut, aut alias ex facto nostro, vel Rom. Pontificis pro tempore existentis, ex reliquis omnibus emolumentis ipsis Secretariis ex praesentium literarum tenore assignatis, in toto vel in parte, aliquid dicto officio subtraheretur, vel minueretur, aut officium ipsum revocaretur, seu mutato modo & ordine per nos in praesentibus literis dato & instituto alteraretur, ita quod non haberet in perpetuum cum omnibus supradictis emolumentis integrum, per modum & ordinem supra expressum exerceri, regi, & gubernari: Nos & eundem successorem & Cameram Apostolicam bona fide teneri, & obligatam esse, ut erit facta simplex emolumenterum diminutio, ad solvendum & satisfaciendum ipsis de omni summa, quam propterea ipsis ex hujusmodi causis, vel alias quovis modo amissis, seu in posterum amissuros esse, medio ipsorum juramento (cui in eo casu stari & credi debet) constabit. Si vero erit facta officii revocatio aut alteratio, ut praemittitur, ad restituendam ei supradictam integrum summam sexaginta duorum milium & quadringentorum ducitorum aut de Camera, per ipsos, ut praemissum est, solutorum & numeratorum, in quibus nullo modo, & nulla ratione vel causa computari possint aut debeant, in toto vel aliqua parte, emolumenta ipsius officii, que forte interim ipsos percipisse appareret, que ipsis & eorum quemlibet justo & legitimo titulo sibi interim acquirere, & sua facere, eadem auctoritate & potestatis plenitudine, decernimus, & declaramus. Sic enim cum ipsis Secretariis nos in tractatu omnium praemissorum convenisse, & sic pacto expresso eis pro seipso, & eorum successoribus, cum simili fratrum nostrorum consilio & assensu fuisse solemnitati pollicitos in fide pontificis recognoscimus & attestamus.

§. 24. Volentes propterea, & earundem praesentium tenore mandantes dilecto filio nostro Raphaeli S. Georgii ad velum aureum Diacono Cardinali Camerario nostro, & ejus successori pro tempore, necnon Præsidentibus & Clericis dictæ Cameræ Apostolicæ, & omnibus aliis ad quos quomodolibet spectabit pro tempore, ut hujusmodi per nos factam obligationem recognoscentes & sequentes, faciant eisdem Secretariis super praemissis & eorum plena & inviolabili in perpetuum observatione, instrumentum obligationis bonorum ejusdem Romæ Ecclesiæ & Cameræ Apostolicæ quodcumque ad omnem ipsorum requisitionem, & in eventum praedictum absque aliqua alterius declarationis seu mandati expectatione, debitam & integrum faciant satisfactionem. Decernentes ex nunc quicquid per Camerarium & alios predictos sic actum & gestum fuerit, perpetuo ratum & firmum esse debere. Præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac regulis Cæcellariæ Apostolicæ super resignationibus officiorum infra viginti dies ante obitum factis, etiamsi de eis eorumque totis tenoribus, plena & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per generales, aut alias eorum derogationem importantes clausulas, mentione habenda esset, cæterisque quæ praesentium tenori, in toto vel in partem obviare, seu quo minus suum sortiri possint effectum contradicere aut morari possint, non obstantibus contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1487. pridie kalendas Januarii, Pon- tificatus nostri Anno quarto.

Ego Innocentius Catholicæ Ecclesiæ
Episc. manu propria subscripti.

Locus Signi.

Qq Ego.

Card. sub scripsit. Ego R. Episcopus Portuen. S.R.E. Vicecancellarius manu propria subscripti.
 Ego Oliuerius Episcopus Sabin. S.R.E. Cardinalis Neapolitan. manu propria subscripti.
 Ego Marcus Episcopus Prænestin. Cardinalis S. Marci, &c. manu propria subscripti.
 Ego Joannes Episcopus Alban. manu propria subscripti.
 Ego Joan. Episcopus Mediolanen. tituli S. Praxedis, manu propria subscripti.
 Ego Joan. Card. S. Angeli Veronen. manu propria subscripti.
 Ego G. Cardinalis Vlisbonen. tituli S. Mariæ in Transiberim manu propria subscripti.
 Ego Hier. tituli S. Chrysogoni presbyter Cardinalis Racanaten. manu propria subscripti.
 Ego Do. tituli S. Clementis presbyter Cardinalis manu propria subscripti.
 Ego Joan. tit. S. Vitalis Presbyter Card. manu propria subscripti.
 Ego Joan. Jacobus Cardinalis Parmen. tituli S. Stephani in Cælio monte manu propria subscripti.
 Ego F.S. Eustachii Card. Senon. manu propria subscripti.
 Ego R.S. Georgii Diaconus Cardinalis D.N. Papæ Camerarius manu propria subscripti.
 Ego Joan. B. S. Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis de Sabellis manu propria subscripti.
 Ego Joan. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis de Columna manu propria subscripti.
 Ego B.S. Mariæ in Dominica Diaconus Cardinalis manu propria subscripti.

XIII. Iurisdictio & facultates Auditorum Rotæ Romanæ in causis per eos cognoscendis.

Ad hoc habes etiam sup. Ioan. XXII. conf. 14. Ratio, & inf. Pii IV. conf. 44. In Throno, ubi plenè de materia Rotæ notabo.

Edita An. D. 1487. IN N O C E N T I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Finem litibus, quæ in Palatio Apostolico nunc & pro tempore vertuntur, quanto celerius fieri potest, imponi, & colligantes ab intolerabilibus expensis, quas illas prosequendo perferunt, relevare, quantum nobis possibile est cupientes, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus & ordinamus.

Declaratio circa præventionem.

S.1. Quod si diversis causis Palatii Apostolici Auditoribus diversas commissiones presentatas hæcenus vel pro tempore reperiri contingat in eadem causa, ejusdem tenoris, vel effectus, licet ad diversarum personarum instantiam; Auditor cui prius commissio presentata fuit, jurisdictionem in procedendo & judicando retineat, ab illo alia desuper commissione, aliorum Coauditorum ad id accidente consensu.

Citationem validationem.

S.2. Et quod Auditores causarum predictarum, constito eis quod citatio per eos decreta in causis (minus tamen legitime executa) ad partis citatae notitiam peruenierit, ante terminorum observationem, ad expeditionem causarum earundem, absque alia commissione, perinde ac si citatio legitimè, executioni demandata foret procedere.

Viduarum & pupillorum causas.

S.3. Et in viduatum & pupillorum, necnon ubi de summa vel re valorem quingentorum florinorum aurum non excedente, ageretur, eo modo quo in beneficialibus causis, de Coauditorum suorum consensu, etiam procedere.

Remissorias.

S.4. Remissorias etiam ad partes, in causis coram eis nunc & pro tempore pendentibus, in quavis instantia, nouamve dilationem, si petatur, de aliorum Coauditorum consilio concedere.

Reiterationem terminorum.

S.5. Ad reiterationem quoque terminorum, nulliter vel male observatorum, partes seu colligantes, eamunque procuratores admittere.

Registrorum fidem.

S.6. Et fidem registris, coram aliis judicibus, etiam in partibus factis, quoad jura in eis registrata dumtaxat, de simili consilio, adhibere.

S.7. Super articulo gravaminis, ac negotio principali simul, & (si petatur, ac Coauditoribus expedite videbitur) refectis expensis, in eodem principal negotio, omisso appellations articulo, procedere.

S.8. Et dum eis videbitur expedire, fatalia in causis prorogare, vel de novo concedere.

S.9. Et super appellatione interposita à sententia definitiva, decurso ultimo momento temporis, ad id de jure prefici (eadem tamen die ultimi momenti) perinde ac si debito tempore interposita foret, justitiam ministrare.

S.10. Et si prima in secunda sententia reperiatur nulla ex inordinato processu, vel etiam ex omissione iuramenti super perhorrescentia, juxta constitutionem fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. predecessoris nostri, quæ incipit, Statutum, dummodo illud per partem in qua cumque parte judicii postea præstetur, ad confirmationem vel confirmationem, refectis expensis, procedere.

S.11. Necnon juxta constitutionem Viennensis Concilii, quæ incipit, Ad compescendas, sequestra decernere, libet & licet valeant.

S.12. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadragesimo octogesimo octauo, Idibus Ianvarii, Pontificatus nostri Anno quarto.

Placet, publicetur, & describatur. I.

Anno à Nativitate Domini millesimo quadragesimo octogesimo octauo, indictione sexta, Pont. Domini Innocentii Papæ Octaui, Anno 4, literæ suprascriptæ affixa, & publicatae fuerunt in Valvis Audientiæ & acie Campi Floræ die 14. Ianuarii per Fernandum del Porro q. D. N. Papa Cursum. Lecta Romæ in Cancellaria Apost. die Sabbati 19. Janvar. an. 1487.

Sequitur declaratio circa executionem d. bulle.

S.13. Constitutionem nostram pro litigantium in Palatio Apostolico relevamine editam quartu idus Janvarii, Pontificatus nostri Anno quarto, & in Cancellaria Apostolica de mandato nostro publicatam, quæ incipit, Finem litibus, &c. obseruari cupientes, dilectis filiis causarum dicti Palatii Auditoribus mandamus, ut illam inter eisdem Palatii constitutiones in libro, in quo illæ descriptæ sunt, faciant describi.

S.14. Et singulis annis, dum aliae constitutiones prædictæ leguntur, prima die qua, decursus feriis mesium, & vindemiarum ad jura reddendum sedere incipient, pari modo, sicut alii leguntur, legi faciant & procurrent.

S.15. Volentes assertioni Auditoris causarum hujusmodi, afferentis se aliquod de inibi contentis, de consilio seu consensu coauditorum suorum facere, quod consilium & consensum hujusmodi stari, & alterius probationis adminiculum non requiri.

Contra Exules & Bannitos ab Urbe, quænas pro habenda pace ab offensis vel eorum hæredibus inferentes, corumque nuntium scienter desuper afferentes.

Imo similem prohibitionem statuit Six. V. infra eius constit. 6. contra omnes ipsis Exulibus & Bannitis fauorem vel auxilium præstantes quoquo modo, in qua bulla confirmatio huius const. comprehenditur, ibique tota materia Bannorum per me adnotabitur.

IN N O C E N T I V S E P I S C O P V S, *Edita A. 1493.*
Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Icet ea quæ laudabili & provida predecessorum nostrorum ordinatione, contra viros sanguineos, &c. Omisitur

Omititur hic residuum constitutionum Pii II. & Pauli II.

quia ipsas bullas habes sup. Ad retinendas, Vros.

§. 1. Et insuper, quia (sicut etiam facti evidenter demonstrat) insurrexit a paucis temporibus citra, inter homines facinorosos, homicidas, bannitos, seu diffidatos ab Urbe, pro eorum delictis & sceleribus, quædam prava, improba, & damnata confuetudo, quod cupientes reffidari, & ad Urbum redire (quod, nisi ab heredibus occisi aut offensi pacem habeant, facere non possunt) per nuntios, aut literas, vel aliter læsis & offensam passis, acriter minantur, pollicentes se pejora facturos, nisi pacem cum eis faciant, monentes etiam ipos, ne ab eorum dominibus discedant, brigam eis indicentes, ex quo haeredes ipsi, alter injuriam passi, & interdum eorum consanguinei, & affines, etiam hi qui in longissimo gradu sunt constituti, compelluntur aut pacem violentam inire, aut brigam sustinere, propter quæ alii ex hujusmodi impunitate in dies ad pejora perpetrandum inducuntur.

§. 2. Hujusmodi malis, prout tenemur, occurrente volentes, statuimus, decernimus, & ordinamus, quod omnes & singuli qui modo præmisso minati fuerint, & ambasciatam, aut literas scienter his quibus minantur, afferre audebunt & præsument, crimen læsa maiestatis similiter incurvant, & læsa maiestatis ac rebellionis rei censeantur, ac veluti tales à competentibus judicibus severissime puniantur, & tam illi, quam Ecclesiastice personæ talia perpetrantes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & excellentiæ existant, omnes & singulas sententias, censuras, & poenas, quas Paulus prædecessor contra patrem, filium, fratrem, & propinquum, vel domesticum offendit, vulnerantis, vel inutilantis, occidentes, vel quocumque modo offendentes promulgavit, eo ipso irremissibiliter incurvantur.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, necnon omnibus illis, quæ Pius, Paulus, & Sixtus prædecessores præfati, in suis, & nos in aliis nostris literis prædictis, voluimus non obstatere, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Et ne quispiam de præmissis valeat ignorantiam allegare, mandamus præsentium nostrorum literatum tenorem in Curia Capitolii, & aliis locis publicis dictæ Vrbis, lono tuba præmisso, publicari, ac in volume Statutorum prædictorum de verbo ad verbum describi, ad certitudinem præsentium, & mémoriā futurorum.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostræ approbationis, decreti, statuti, ordinationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrarie. Si quis autem hoc attente præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Domini millesimo quadringentesimo octogesimo octavo, Idibus Septemb. Pontificis nostri anno 5.

V.
Quod debitores occasione bonorum ripalium in Ripis Almae Vrbis venditorum, ad quinquennalem dilationem, vel bonorum cessionem non admittantur. Quodque à Iudicibus ipsarum Riparum ad Cameram Apost. tantum appellari liceat.

Sanctio ista est confirmata à Paulo III. in ejus constit. 45. Cum postquam, ubi plene de hac materia notabo.

A.D. INNOCENTIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

*Q*uoniam intelleximus, quod nonnulli obligati mercatoribus apud Ripam & Ripettam Almae Vrbis Bular. Mag. Tom. I.

mercatura exercitio vacantibus, prætextu & occasione moratoriū, cessionis bonorum, petitionis dilatationis quinquennalis, securitatum, salinariorum, aduocationis causarum, & novarum commissionum, ac appellatiōnum ad alios quām ad Cameram Apostolicam, seu commissariū, ut moris est interponendarum, eorum solutio-nes, quæ dicto exercitio mercatura huiusmodi deben-tur, sèpius evitare, seu retardare nituntur, & quodammodo immortales facere. Quo sit ut mercatores ipsi, tam qui viualia & mercimonia inibi faciunt per mare, aut ex Civita Vetula per terram ad Urbem pro commoditate & utilitate Curialium Romanæ Curie, quām qui in eadem Urbe resident, & magazenia cum variis mercantiliis apud Ripam & Ripettam prædicta mercatura, plurimum retrahantur ab exercitio prædicto, non sine incommode & detimento Vrbis & Curialium præfatae Curie, quorum interest viualium & aliarum mercimoniū, qua deferri solita sunt cura & diligentia mercatorum præfatorum, abundantiam habere.

§. 1. Et propter volentes super hoc opportune pro-videre, Vrbis Dohaneriis, & Camerariis præfata Ripæ & Ripettæ, præsentibus & futuris, auctoritate Aposto-lica mandamus, quatenus de cetero debitores ipsos, qui nunc sunt, & in posterum erunt, præfatorum mercato-rum, tam venientium quam residentium, & tam ciuium Romanorum quam forensium, apud præfatam Ripam & Ripettam pro tempore, hujusmodi moratoriis, dilatio-nibus quinquennalibus, cessionibus bonorum, aduoca-tione causarum, & appellatiōibus, præterquam ad Ca-meram Apostolicam, ut supra interponendis, & novis commissionibus, ac securitatiibus salinariorum, exceptis illis quibus ex privilegio competit exercitium dictæ artis salinariorum dumtaxat, vti volentes, si debita ipsa contracta sint apud Ripam & Ripettam prædictas, & occasione mercimoniorum & viualium, quæ per mare, sive per terram, ac Civita Vetula ad illas pro tempore deferunt, seu deferri faciunt, super hoc nullatenus auditis, nec admittatis, minimeque ab alio audiri, & admitti permitatis. Sed illis penitus ejus, præfatos debitores ad integrum solutionem eorum quæ ipsos debere cognoveritis, efficaciter remedii opportunis compel-latis.

§. 2. Decernentes per hoc nostrum Apostolicum decretum, quod in moratoriis, dilationibus, quinquen-nalibus, cessionibus bonorum, aduocationibus causa-rum, appellatiōibus, præterquam ad Cameram Apo-stolicam, seu Commissariū, ut moris est, interpositis, seu interponendis, & novis commissionibus & salinariis, exceptis iis qui supra, & aliis quibuscumque con-cessionibus per nos forsan concessis, & quas concedi continget, hujusmodi debita semper intelligantur ex-cepta, etiam si in eisdem debitis occasione mercatura prædictæ mentio fieret specifica & expressa.

§. 3. Nec unquam per easdem seu quascumque alias concessiones, seu rescripta, aut commissions huic voluntati & decreto nostro derogatum quoquo modo intelligatur, nisi præfantis decreti tenor de verbo ad verbum, cum nominatione mercatorum, quibus obnoxiis erunt, & quantitatibus, in moratoriis, ac aliis con-cessionibus quibuscumque infereretur.

§. 4. Et ut præfens nostrum decretum perpetuum in suo publicando, illud ad perpetuam rei memoriā in volume Statutorum dictæ Ripæ & Ripettæ describi & registrari mandamus.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Iulii, Dat. P. Ans. 13. Junii. Anno quinto. Placet & Motu proprio mandamus.

Approbatio Confraternitatis sub invocatione S. Ioannis Baptistæ Decollati, Misericordiæ nuncupatae, in Alma Urbe nuper institutæ, ad pie consolandum morti à Iudicibus con-demnatos, curandamque eorum animæ sa-lutem, & sepeliendum corpora eorum-dem:

Qq. 2. Eadem

Eidem Confraternitati multa priuilegia plerique vini officiis & Missis inibi celebrandis, ac etiam si hoc elegerint, & sepeliri inibi voluerint, pro ultimo supplicio damnatorum prædictorum sepulturis tenere, & in eadictos ultimi supplicio damnatos cuiusvis licentia super hoc minime requisita ad sepulturam admittere.

*Edita A.D.
1490.*

INNOCENTIVS E P I S C O P V S,

Servus Servorum Dei : Ad perpetuam rei memoriam.

Præsumit.

Inter desiderabilia cordis nostri, illud intensis desideriis affectamus, ut singulorum Christi fidelium, quorum nobis ex commissi desuper Pastoralis officii debito cura imminet, generalis animarum salus proueniat, vnde pia & salubria fidelium vota ad hoc tendentia, & alia ex quibus divini cultus propagatum augmentum, pii patris affectione prosequimur, ac plenis fauoribus confouemus, & ut optatum fortiantur effectum, opem, & operam efficaces impendimus, ac alios etiam Christi fidèles ad impendenda propterea opportuna suffragia indulgentiis & remissionibus invitamus.

*Quidam in
Urbe residentes
Confraternitas
naturam laicorum
ad pie
confundendum
& sepelendum
damnam
eos ad mortem
influerant,
Et etiam
S. Joannis Decollati
ad eam
edificari cura-
vunt.*

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Vniverorum Confratrum Confratris seu Societatis Sancti Joannis Decollati de Urbe, nobis nuper exhibita petitiō continebat, quod cū plurimi, qui eorum demeritis id exigentibus, aut alias ultimi supplicio justitia exigentie puniebantur, non haberent in eorum ultima vita statu qui ipsi ea quaest ad salutem animarum pertinent, ad memoriam reducerent, quamplures personæ in eadem Urbe residentes cupientes quantum possent animarum saluti eorum, qui sic decederent, providere & consulere, quandam Societatem, seu Confraternitatem ejusdem Sancti Joannis Decollati nuncupatam fecerunt & ordinantur: Et ut haberent ubi piis operibus circa p̄missa exequendas conuenire possent, quandam domum dirutam in dicta Urbe consistente, & eis à dilectis filiis Confratribus Confraternitatis seu Societatis Fabrorum ejusdem concessam, sub certis modis, & conditionibus tunc expressis acceptarunt, & inibi vnam Ecclesiam sub invocatione ejusdem S. Joannis alias rite ædificari fecerunt.

*Ex quoque pio-
rum elemo-
tis perfici-
Capellam
que ibi ad au-
diendas dam-
natorum con-
fessiones, eis
que sacramen-
ta admini-
stranda habe-
runt, intenden-
tes, suplicare
hunc ost. pro
opprirena pre-
xism, &
Confraterni-
tatis approba-
sione.*

§. 2. Cum autem sicut eadem petitio subiungebat, Confratres dictæ Confraternitatis seu Societatis Sancti Joannis nulla bona ad ipsam Confraternitatem spectantia habeant, nisi prout illius Confratres de elemosynis pie erogatis acquisiuerint, intendantque Ecclesiam praeditam, ad debitam perfectionem deducere, & illam pamentis, & aliis Ecclesiasticis ornamenti pro divinis inibi celebrandis officiis necessariis ornare & communire, ac vnum Capellam, qui inibi Missas & alia divina officia celebret, & ultimi supplicio damnatis in eorum ultimo vita statu assistat, corumque confessiones audiat, & Ecclesiastica sacramenta ministret, tenere, & ad omnian p̄missa peragenda ipsorum Confratrum Sancti Joannis facultates non suppetant, sed sint Christi fidei suffragia plurium opportuna. Pro parte Confratrum Confraternitatis S. Joannis hujusmodi nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessioni dictæ domus eis ut p̄mittitur factæ, & in ipsa domo Ecclesie ædificationi hujusmodi, robur Apostolice confirmationis adjicere, ipsorumque Confratres Confraternitatis S. Joannis hujusmodi, nunc & pro tempore existentes, jurisdictioni Auditoris cauilarum Curia Cameræ Apostolicæ generalis dumtaxat nunc & pro tempore existentes subjicere, aliasque in p̄missis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

*Qui propter
eum ap. b. t.
& capellam
d. d. Ec. ista
concur.*

§. 3. Nos igitur ipsos Confratres Confraternitatis S. Joannis hujusmodi, & eorum singulos à quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliiisque Ecclesiastici sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latitis, si quibus quomodolibet inmodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concessionem dictæ domus eisdem Confratribus S. Joannis, ut præfertur, factam, & in illa Ecclesia hujusmodi ædificationem, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus & confirmamus, dumtaxat exceptis) conueniri, trahi, evocari seu recommodique Confratribus, quod dictam Ecclesiam pro diueniri possint & debeant, eadem auctoritate submittimus &

§. 4. Quodque vnum Presbyterum sæcularem alias idoneum in eorundem Confratrum Capellam ad eorum nutum amovibilem, qui etiam dictorum damnatorum confessiones audiat, & si petierint Eucharistie & alia sacramenta, eis ministret, & usque ad ultimum vite spiritum eos consolando, & ut spem in Domino ponere habeant, exhortando assistat, habere & tenere.

*§. 5. Ac quod ipsi Confratres statuta & ordinatio-
nes alias rationabilis & honesta pro conservatione &
direccione ipsius Confraternitatis S. Joannis, quæ post-
quam facta & ordinata, & per maiorem partem ipsorum
Confratrum approbata fuerint, iuxta illorum ordinatio-
nem observari debeant, facere & ordinare.*

§. 6. Necnon vniuersis & singulis utriusque sexus ejusdem Confraternitatis S. Joannis Confratribus, præsentibus & futuris, ut aliquem idoneum Presbyterum, sæcularem, vel cuiusvis Ordinis religiosum, in suum possint eligere confessorem, qui vita eis comite, in calibus Sedi Apostolice reservatis (præterquam offenditæ Ecclesiastica libertatis, criminis heresis, rebellionis, aut conspirationis in personam vel statum Romani Pontificis, seu Sedem prefatam, falsitatis literarum Apostolicarum, supplicationum, & commissionum, invasionis, deprædationis vel occupationis, aut deuastationis terrarum, & maris Romanæ Ecclesie, mediate vel immediate subiectarum, offenditæ personalis in Episcopum vel alium Prælatum, devolutionis causarum ad Romanam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) semel dumtaxat in vita, in aliis vero quoties opus fuerit opportunum, confessione eorum diligenter auditæ, pro commissis eis debitam absolutionem impendat, & injungat pœnitentiam salutarem. Necnon vota quæcumque (vltra marino, liminum Apostolorum, & S. Iacobi in Compostella, necnon castitatis & religiosi votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat. Quodque Confessor, quem duixerint eligidum, omnium peccatorum, de quibus corde contriti & ore confessi fuerint, semel in vita & in mortis articulo plenam remissionem eis in sinceritate fidei, unitate Sanctæ Rom. Ecclesie, ac obedientia & deuotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium persistentibus, auctoritate Apostolica concedere valeat, eadem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus pariter & indulgemus. Sic tamen, quod idem Confessor de his de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, illam eisdem Confratribus per seipso, si superuixerint, vel per alios, si forsitan tunc transierint, faciendam injungat, quam ipsi Confratres vel alii facere teneantur, ut præfertur. Et ne, quod absit, propter hujusmodi gratiam vel concessiones ipsi Confratres reddantur procliviiores ad illicita in posterū commitenda, volumus quod si Confratres prædicti, à sinceritate fidei, unitate Rom. Ecclesie prædictæ, ac obedientia, & devotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium desitent, aut ex confidentia ejusdem concessiōnis, vel remissionis aliqua forsitan commiserint, concessio & remissio, ac præsentis literæ hujusmodi, quoad facultatem eligendi Confessorem hujusmodi, eis nullatenus susfragentur.

§. 7. Præterea ne contingat Confratres prædictos coram diversis Tribunalibus trahi, eos & ipsorum quælibet, ac bona ad ipsam Confraternitatem S. Joannis nunc & pro tempore pertinentia, curæ & jurisdictioni, omnimodoque potestati quoad singulas causas civiles, reales, vel personales Curia cauilarum Cam. Apostolice Auditori generali nunc & pro tempore existenti, ita ut coram eo dumtaxat, & non coram alio Iudice, ordinatio vel delegatio dictæ Vrbis, pro quibuscumque causis ipsius Confraternitatis (pœnam sanguinis conceruentibus eisdemque Confratribus, quod dictam Ecclesiam pro diueniri possint & debeant, eadem auctoritate submittimus &

INNOCENTIUS OCTAVUS.

46

& subjicimus per presentes, necnon sententias, & processus, quos & quas in contrarium haberi & promulgari contigerit, nullius roboris vel momenti existere eadem auctoritate decernimus.

§. 8. Et si forsitan contigerit aliquos sic ultimo supplio damnatos, in eorum bonis seu aliqua parte eorum Confraternitatem hujusmodi heredes instituere, vel aliqua eis relinqueret velle, quod ipsi Confratres, in bonis in quibus heredes, seu quae eis per dictos ultimum supplicio damnatos reliqua fuerint pro tempore (sine praedicto Fisci) succedere, & illa in judicio & extra ubique ab illa tenentibus pro eadem Confraternitate petere & exigere possint, etiam si forsitan in institutionibus seu reliquis praedictis juris solemnitates obseruatæ non fuerint, dummodo de voluntate dictorum sic instituentium vel disponentium, verbo vel scripto per duos aut tres testes, aut alias legitimè constiterit, eadem auctoritate statuimus & ordinamus.

§. 9. Et insuper cupientes ut Ecclesia predicta S. Joannis ad perfectionem debitam deducatur, paramentis & ornamentis Ecclesiasticis praedictis decoretur & fulciatur, & à Christi fidelibus frequentetur, ipsique Christi fideles eo deuotius ad eandem Ecclesiam S. Ioannis confluant, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratia vberius conspexerint se refectos, de omnipotenti Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus & singulis Christi fidelibus vere penitentibus & confessis, qui praedictam Ecclesiam à primis vesperis usque ad secundas vesperas Festi Decollationis ejusdem S. Joannis devote visitaverint, & inibi manus adiutrices porrexerint, vigintiquaque annos de injunctis eis penitentibus misericorditer in Domino relaxamus. Praesentibus etiam quoad hujusmodi Indulgentiam perpetuis futuris temporibus valutris. Volumus autem quod si Ecclesiam praedictam S. Joannis visitantibus, & inibi manus adiutrices portantibus, aut pias eleemosynas erogantibus, aliqua alia indulgentia, in perpetuum, vel ad certum tempus nondum claram duratura per nos concessa fuerit, praesentes litteræ quoad indulgentiam hujusmodi vigintiquaque annorum nullius sunt roboris vel momenti.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus & ordinacionibus Apostolicis, ac dicta Vrbis juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, ceterisque contrariaiis quibuscumque. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1490, decimo kalendas Septembri, Pontificatus nostri Anno sexto.

VII. Contra impedientes quoquo modo executionem citationum, & aliorum mandatorum, cuiuscumque Iudicis causarum in Romana Curia pendentium, & contra eorum fautores, Notariosque instrumenta hujusmodi executionum dare recusantes.

Contra praedictos habes etiam inf. Leon. X. conf. 30. In supremo, Clem. VII. conf. 39. Romanus, & Gregor. XIII. confit. 19. Ad Romani. Et in eisdem Summi Pont. quotannis, anathematis censuras innovant in die Cœna Domini, ut de his bullis dicam inf. in Pauli V. conf. 63.

AN.D. INNOCENTIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Officii nostri debitum, quo sumus vniuersitatis nostræ cura creditis, in justitia debito, exigit, & ad hoc potissimum nos inducit, ut hujus sanctæ Sedis Apostolicae auctoritatem & honorem præseruemus, ac opportuna provisionis remedia etiam adhibeamus, per que jure quicunque consequi valeat, & justitiam exquisitis viis, & a canonibus damnatis modis conculcare satagendum malitiis obviatur, transgressoresque debitus afficiantur.

Bullar. Mag. Tom. I.

tur pœnis, ut à similibus abstinere discant; & alii, si non virtutis amore, & justitiae zelo inducti, saltem formidine pœne perterriti, talia comittere non praestant.

§. 1. Sane cultorum clamoribus, & fide dignorum relatione (non sine maxima mentis nostra perturbatione) acceptimus, quod sepiissime contingit, & quod dammodo in quandam consuetudinem, seu potius abusum deductum est, ut cuim aliqui ad Romanam Curiam (ad quam, utpote communem omnium patriam, ex omnibus mundi partibus confluere soliti sunt pro justitiae complemento, in causis potissime ad forum Ecclesiasticum pertinentibus, consequendo) accedunt, & causas in eadem Curia, Palati Apostolici causarum Auditoribus, seu aliis Iudicibus, contra eorum aduersarios committit, & citationes ad partes, ut moris est, & stylis antiquitus in eadem Curia observati existit, decerni obtinuerunt, hi contra quos hujusmodi citationes executioni mandari debent, ad judicia sacerularia & alias vetita, Principesque & Potentatus seculares recutsum habentes, tam personis sic agentibus, quam notariis publicis, & aliis, etiam quibuscumque Curforibus nostris, hujusmodi citationes exequi volentibus, per principales seu judices, & officiales seculares hujusmodi, sub formidabilibus pœnis inhiberi & præcipi procurant & faciunt, ne illas exequantur, & ut jam factas executiones renocent, seu saltem etiam juramento adstringi, quod de executionibus hujusmodi relations non faciant, aliasque ne hujusmodi executiones hant, diversimode impediunt, & quandoque clerici, quibus in beneficiis Ecclesiasticis competit, beneficia ipsa ad suorum adversariorum instantiam resurgare, & iura jus nullum habentibus dimittere compellantur; Notarii vero, seu tabelliones publici, & aliae persona Ecclesiastica plus temporalem quam æternam pœnam metuentes, de hujusmodi citationum executionibus, & inhibitionibus seu impedimentis circa illas praestitis, etiam in virtute per eos in ipsorum creatione ad notariatus sive tabellionatus officium præstati juramenti, ab his quorum interest requisisti, metu pœnarum temporali hujusmodi, instrumenta publica desuper conficeret, & in publicam formam tradere, aut de his se rogatos facere non audent, ex quo justitia perit, seu saltem retardatur, beneficiaque Ecclesiastica multoties absque titulo canonico detinentur occupata; mandata vero Apostolica contemnuntur, & auctoritas Sedis praedictæ vilescit, libertaque Ecclesiastica conculcatur.

§. 2. Nos igitur cupientes, quantum cum Deo possumus, huic morbo ne vterius inualecat, opprimum medelam adhibere, auctoritate Apostolica, hac nostra perpetua constitutione statuimus & ordinamus, quod omnes & singulæ personæ, tam seculares, quam religiosæ, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, & præminentia, seu ordinis existant, contra quas in eadem Curia causa, qua in illa tractari consueverunt seu possunt, de jure vel consuetudine commissæ sunt, vel in futurum, tam per appellationem, seu deuolutionem ad illam, aut alijs quomodolibet committerentur, & quæ citationes hujusmodi in vim commissionum Apostolicalium decretas vel decernendas, aut quævis alia mandata, seu rescripta Apostolica, justitiam vel gratiam continentia, quo minus juxta illorum tenorem executioni demandentur, per se vel per alium, seu alios, directè vel indirectè, quovis quæsito colore impediti aut impediti facere, seu clericis, ut beneficia Ecclesiastica renuntient, aut juri in illis sibi competenti cedant, vel ut à prosecutione causatum, & iurium hujusmodi desistant, mandati facere præsumptent, aut pro illis impediendis & remuntiandis, ad principes seu officiales seculares, publicè vel occultè, per se, vel alium, quovis quæsito colore, recusum habuerint, causam perdant, & omne jus, tam in petitorio quam possessorio, in re vel ad rem de qua agitur, eis competens, eo ipso amittant, & ad beneficia sic renuntiata obtinendum inhabiles existant.

§. 3. Aliae vero personæ Ecclesiasticae, seu etiam seculares, quas causa hujusmodi non tangit, executionem citationum hujusmodi, aut aliorū quorūcumque man-

*Citadella 15
mandata in
decim Rm.
Curia multæ
modis excedit
impedimenta.*

*Hic ideo hanc
instigat pœnas
omnibus con-
tra quos cau-
sa in Curia
commissa
sunt, impedi-
tibus citationes
& alia
mandata in-
stituta vel
gratiam con-
tinentia.*

*Aliis vero
quæsito
non tangunt;
& impiden-*

Q. q. 3 datatum;

INNOCENTIUS OCTAVUS

62

*tibus, se sup.
et illorum
fauoribus,
excommunicati.
ni par-
nem imponit.*

*Notariisque
instrumenta
executionum
dare recusan-
tes alii pa-
nus innodat.*

*Ordinariis
p. b. i. s. i. o n m
hujus bullae
fractis.*

*Executorum
a. i. n. A. C.*

*Iusso publi-
candi hanc
bullam.*

*Clausula de-
regularia.*

*Dat. P. An 8.
45. Ianuarii.*

*Sul. tri. PP.
P. i. a. i. e. in
Cancellaria.*

datorum, seu rescriptorum, & prouisionum Apostolica-
rum, ut praemittitur, impedites, aut impedientibus hu-
jusmodi auxilium, consilium vel fauorem, publice vel
occulte, directe vel indirecte præstantes, cuiuscumque
conditionis vel præminentiae existant, sententiam ex-
communicationis eo ipso incurvant, à qua (præterquam
in mortis articulo constituti, & satisfactione prævia (ab
alio quam à Romano Pontifice pro tempore existente,
& canonice intrante, absolutionis beneficium nequeant
obtinere.

*§. 4. Notarii verò, siue tabelliones publici prædicti,
qui de executionibus citationum & mandatorum, ac pro-
visionum hujusmodi faciendis, aut quo minus fiant inhibi-
tionibus, requiri fuerint, instrumenta publica desuper
ad instantiam interesse habentium, seu interesse præten-
dentium (satisfacto tamen de congruo salario) confidere
recusauerint, periurii reatum incurvant, ac executionem
officii tabellionis amittant, fiantque infames eo ipso,
& eorum instrumentis siue scripturis publicis postmo-
dum per eos super rogatus postea factis & confiden-
dis, donec ab hujusmodi reatu periurii absolutionem, &
infamia abfersionem obtinuerint, nulla fides in judicio,
vel extra adhibeat.*

*§. 5. Et ut hujusmodi constitutione & statutum ad
singulorum notitiam deducantur, universis locorum
Ordinariis in virtute sancte obediencie præcipimus &
mandamus, quatenus statutum & constitutionem no-
stram hujusmodi, per se vel alium, seu alios, in eorum Ec-
clesias, vel civitatibus publicent, seu publicari faciant; ac
constitutionis hujusmodi copiam cathedralium Eccle-
siarum valvis, ita quod verisimiliter ad singulorum no-
titiam peruenire valeat, affigunt faciant.*

*§. 6. Necnon pro tempore existenti curia causarum
Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ut instantे Pro-
curatore Fisci nostri, & successorum nostrorum Roma-
norum Pontificum, contra omnes & singulos etiam qua-
litercumque prærogatiis, quos prædictas sententias &
penas sibi incurrisse constiterit, eisdem sententias &
penas illaqueatos tandiu publice nuntiet, & faciat ab
aliis nuntiari, ac excommunicatos ab omnibus artius
evitari, & nihilominus legitimis per eum desuper haben-
dis servatis processibus, sententias, & penas præfatas ite-
ratis vicibus aggravare, auctoritate Apostolica procurat,
donec ipsi sic excommunicati, absolutionis beneficium,
satisfactione prævia, meruerint obtinere.*

*§. 7. Volumus autem constitutionem, & statutum
hujusmodi, in Cancelleria Apostolica publicari, & in
Quinterno Cancelleria prædictæ, inter alias inibi de-
scriptas constitutiones adnotari, & describi, ac post duos
mensis à die publicationis hujusmodi computandos,
omnes absentes, presentes vero in eadem Curia, post
diem publicationis hujusmodi ardare, ac omnibus pe-
tentibus dari, & concedi eo modo, quo alia constitu-
tiones de curia concedi consueverunt.*

*§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordina-
tionibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque,
aut si aliquibus communiter vel divisiu ab eadem
Sede indultum, quod interdicti, suspenendi, & excommuni-
cari non possint per literas Apostolicas non facientes
plena & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto
hujusmodi mentionem: quod quidem indultum decerni-
mus eis: quacumque auctoritate muniti sint, in hoc ali-
qualiter sufficiari non posse, quo minus hujusmodi sen-
tentias, & penas subiaceant.*

Nulli ergo, &c.

*Datum Roma apud Sanctum Petrum, Anno Incarna-
tionis Dominicæ, millesimo quadringentesimo nonage-
simo primo, octauo Kalendas Februarii, Pontificatus no-
stri Anno octauo.*

*Placet, publicetur, & describat. I.
Lecta & publicata fuit Rome in Cancelleria Aposto-
lica, Anno millesimo quadringentesimo nonagesimo
primo, die vero ultima mensis Ianu. Pontific. Innocentii
Pape VIII. Anno 8.*

Contra non soluentes in festo SS. Petri & Pauli XV
Apostolorum census R. Cam. Apost. debitos.

*Ampliorem dispositionem habes inf. in Paul. IV.
conf. 11. Incumbentia, & Greg. XI. 11. conf. 63.
Ad Romans, ubi notabo.*

*IN NOCTIVS EPISCOPVS, Edita
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1491.*

*D*icit Romanum Pontificem IESV CHRISTI in Cau-
terris Vicarium, qui militanti Ecclesiæ præst, illius
jura tueri, & conseruare illæsa. Sane, sicut accepimus,
nonnullis in ciuitatibus, terris, castellis, fortalitiis, & lo-
cis aliis temporali dominio præfata Ecclesiæ subiectis,
& in temporalibus Vicarii, Feudatarii, & Gubernatores,
sue emphyteutæ, perpetuo & ad tempus deputati, con-
stitutum censum in inuestituris & concessionibus quas
de illo habuerunt, in festo beatorum Apostolorum Petri
& Pauli de mense Junii solui constitutum, præfata Ec-
cleiæ solvere non curant, in animarum suarum pericu-
lum, & ejusdem Ecclesiæ detrimentum.

*§. 1. Nos igitur qui alios in sua iustitia confouemus,
nolentes præfata Ecclesiæ pro posse nostro jura negli-
gente, Motu proprio, nō ad alicuius nobis sugerit hoc obla-
ta petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatio-
ne, & certa scientia, Apostolica auctoritate monemus &
requirimus eos & quemlibet eorum, vt censum & cano-
nem quemcumque, quem pro factis eis, seu eorum au-
toribus concessionibus, Cameræ Apostolicæ soluere
tentur annuatim, in illa celeberrima die, qua hujusmo-
di census ipsi Camere generaliter solui consueverunt,
videlicet in festo Apostolorum præfatorum, Cameræ
Apostolicæ persolvant in loco dictæ Cameræ, vbi cum
que illam pro tempore adesse contigerit.*

*§. 2. Monemus insuper & requirimus illos ex eis
quibus concessum vel mandatum forct, aut pro tempore
mandari contingere, quod censum per eos debitum ali-
quibus dictæ Cameræ creditoribus, aut alibi quam in di-
cta Cameræ soluāt, seu ad soluendū vltior dilatio data
fore, ut per suos legitimos procuratores, & nuntios cum
sufficienti mandato in eadem Cameræ in festo prædicto
comparere, & se fore pro eisdem eis cœcessis ciuitatibus,
terriss, & castris, fortalitiis, & locis feudatarios, vicarios,
& gubernatores, sue emphyteutas pro dicta Ecclesia, &
ad talis census solutionem ea die propterea dictæ Ca-
meræ obligatos fateri, & recognoscere, ac causas quare in
ejusdem census solutione cessant, ea die allegare & pro-
bare debeant coram Prælatis præsidentibus, & Clericis
dictæ Cameræ sub penis in concessionibus eis factis hu-
jusmodi appositis, & aliis à jure statutis.*

*§. 3. Alioquin eos cessantes in censu, & canonis
hujusmodi solutione, reputari & haberi debere perinde,
ac si super illius solutione nil inveniatur extisset, eo
dem motu, scientia & auctoritate decernimus. Ac eisdem
Prælatis & Clericis committimus, & mandamus, vt illos
qui monitione hujusmodi paruisse coram eis non docue-
rint intra unum mensem computandum post dictum fe-
stum, poetas priuationis Civitatum, Terrarum, Castro-
rum, Fortalitiorum, & locorum hujusmodi juxta suarum
inuestiturum, & concessionum tenorem incurrisse de-
clarent, & eos à ciuitatibus, terris, castris, fortalitiis, &
locis hujusmodi, pro quibus censum non soluerunt, stu-
deant effectualiter amoueri: Contradictores per cen-
sus Ecclesiasticas appellatione postposita compescen-
do, Inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio bra-
chii sæcularis.*

*§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordina-
tionibus Apostolicis contrariis quibuscumque, seu si
Communitatibus, Vniuersitatibus, vel personis præfatis,
aut quibusvis aliis communiter vel divisim à Sede Apo-
stolica indultum existat, quod interdicti, suspensi, &
excommunicati non possint per literas Apostolicas non
facientes plena & expressam, ac de verbo ad verbum
de indulto hujusmodi mentionem.*

§. 5. Et

INNOCENTIUS OCTAVUS.

463

§. 5. Et quia difficile foret presentes literas ad singulas provincias, & alia loca deferre, & illas in eis publicare, volumus quod litera ipsa in valvis basilicae Principis Apostolorum de Urbe affigantur, & per decem dies continuos, dum ibidem solemnis Missa celebratur, per Canonicos ejusdem basilice reneantur, quodque illarum affixio & publicatio sic facta de illis perinde omnes quos concernunt, arcent, ac si eis personaliter impimatæ fuissent.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostræ monitionis, requisitionis, decreti, commissiōnis, mandati, & voluntati infringere, vel eis a suu temerario contrarie. Si quis autem hoc attentare presumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Rome apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Domini, millesimo quadragesimo nonagesimo secundo, sexto Nonas Maii, Pontificatus nostri Anno octavo.

Anno à Nativitate Domini nostri Iesu Christi millesimo quadragesimo nonagesimo secundo, Indictione decima, die vero vigesimalia mensis Maii, Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Innocentii divina providentia Papæ Octavi, anno octavo, ac vigesima quinta ejusdem mensis, retroscripta bullæ affixa, & publicata fuit in valvis basilice Apostolorum Principis de Urbe, & in valvis auctoritatis, dum ibidem Missa solemnis celebraretur, & maxima gentis multitudine intravit, & exentiū ibi erat, per me Bartholomæum B. de Miranda Curs.

IX. S. Leopoldi Austriæ Principis Canonizatio, & inter sanctos Confessores adscriptio, cum sue Festivitatis institutione pro die 15. mensis Novembri.

Ad. D. INNOCENTIVS EPISCOVS
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Acrostandam Matrem Ecclesiam adstitisse à dextris Dei Reginam, in vestitu deaurato circumdatam varicata, non abs re per Prophetam traditur. Reginæ equidem, quæ illi Regi Domino per quem Reges regnanti, & Principes iustitiam faciunt, deponunt. Unica ejus Columba; Luna perfecta in æternum; Astræ per gyrum nocturna spatia perenni lumine illuminans; Lucifer qui nescit occasum; Aurora hic in crepusculo caligantis sæculi coruscans; & in diem lucidum in regno Cœlorum sese diffundens; Reginæ quæ illi serviat cui servire regnare est; illi fidem habeat, illi se totam committat. Reginæ quæ Christi fideles sub umbra alarum staurū ab extremo carcere ad regna cœlorum perdicit, ubere de cœlo pleno lactet atque inebriet, ex multis ærumnis nos eripiens, regni caelestis cum Christo Domino participes efficiat. In vestitu inquit deaurato. Vestimentum Ecclesie sanctam fidelium vitam esse profitemur; nam sicut tota Ecclesia vestimentum est Christi, ita fideles quoque ejusdem Ecclesie vestimentum esse arbitramur. Vestimentum scilicet, non habens maculam per peccatum, neque rugam per duplicitatem, sed per iustitiam in Deum, per simplicitatem cordis tensum; vestimentum innocentia, quam homo à Deo plasmatus accepit, male à serpente persuasus perdidit, ad quam recuperandam pœnitentia, & Dei misericordia induimur. Vestimentum deauratum, splendore sapientiae aureo perlucens. Clara enim est sapientia, quæ nunquam marcescit, & facile videtur ab his qui eam diligunt, & inventur ab his qui eam querunt. Doctrina est disciplina Dei, electrix operum illius, quæ nihil locupletius; quæ operatur omnia, artifex omnium, quæ apud turbas claritatem, & honorem apud seniores præstat. Vestimentum deauratum perfectione auræ, id est iustitiae, quam nihil humano generi utilius; Dilectione disciplinæ, ex qua custodi legum emanat: legum autem custodia, consummatio est incorruptionis. At vero in-

corruptionis facit nos esse Deo proximos, per quam beatitudine æternae vitae à nobis comparatur. Circundata Ecclesia dicitur varietate gratiarum, administrationum & officiorum, juxta verbum Apostoli: Divisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus eas conferens; divisiones administrationum sunt, idem autem Dominus; & divisiones operationum sunt, idem vero Deus, qui operatur omnia in omnibus. Circundata varietate potestatis, ordinis, status, & variarum Ecclesiarum decoris, quæ veluti adolescentulæ, hanc de qua sermo est Catholicam Ecclesiam, quasi matrem observant, non vestitæ per culpam, sed novellæ per gratiam, non seniores steriles, sed ad spiritualem congruë secunditatem & nova semper prole pullulantes. Nam à justo Abel unde Ecclesia exordia trahimus, in hanc usque dicem quot Sanctos Orbis terrarum habuit, tot quasi palmites prolulit, ex qua varii in dies surgunt surculi, qui in hac vicina nostra Sabaoth, quam licet immixti praestante Domino fortissimum sumus excolendam, seruntur. Circundata varietate, quod alia triumphantis, alia militantis Ecclesie species existat. De triumphanti Domini sponsione re promittitur; Ego ero eis, quicquid ab hominibus iuste desiderari potest. Ero illis honor, gloria, salus & vita, virtus & copia, paz & omne bonum. Militans autem Ecclesia fundæ non inepte assimilatur; nam sicut funda in gyrum versata, lapides excenti quibus adversarii feriuntur, & Goliath prostermitur, ita ex sancta Ecclesia, dum per varias procellas & tempestates fluctuantes hujus sæculi per tribulationum circuitum rotatur, fortis viri produnt, quibus quasi l. p. libus initiorum corda tunduntur, & de hosti humani generis nequissimo à Christi tyronibus triumphatur.

§. 2. Hanc ipsam Ecclesiam Deus omnipotens mitra quadam dispositione & potestate: *Quam sedis
Domini malorum
rua reginae
Servorum ro-
borasse.*
unigeniti Filii sui Domini Nostri Iesu Christi tanguijne dotaram esse voluit, multiplici Spiritus sancti gratia ornavit, Apostolorum simplicitate & fidei roboravit, quos ignaros delegit, ut populos non tam sermo illoquin, quæ causa ad credendum adduceret. Martyrum tormentis, cruciatis, constantia, & tropheis stabilivit repressa paulisper, quinind confusa infidelitatis sevitia, & inimico homini supereminante zizania, crescente, multiplicataque hereticorum pravitate, Doctorum cœlesti doctrina illuminavit, & demum Confessorum, Virginum, aliorumque Sanctorum intrepida confessione, solerti cura, exemplisque imitatione dignissimis, adversusathanasianas inuidias circundedit.

§. 3. Inter autem alia saluberrima sanctitatis exempla divina misericordia, sydus quoddam Mondo fulgreditur, Beatum Leopoldum Austriæ Principem, pium Marchionem cognomento appellatum, innocentia, sapientia & iustitia vestimentis, quibus vestiri Ecclesiam prædictissimus, decorum, bonitatem, mansuetudinem atque clementiam conspicuum, simplicitatem, continentiam, & munificentiam præclarum, cuius integritas, vita sanctimonia, humilitas, pietas, fides, adeo apud Christi fideles invenerunt, ut una omnium Germanorum voce pro Sancto haec tenus celebratus fuerit; cuius liberalitatem, Christianæ Religionis cultum nonnulla Monasteria, & quidem celeberrima ab eo cum amplissimis censibus constructa, alia etiam magno sumptu illustrat in abunde testantur. Hic Princeps optimus, Sacerdotes, & viros Religiosos admodum coluit, summosque Pontifices tanta veneratione prosecutus fuit, ut ab Innocentio II. Romano Pontifice prædecessore nostro peculiaris S. Ietri filius appellaretur, & Apostolica commendatione, atque ea plenaria, quam vulgo dicunt, absolutione dignos ab eodem Innocentio etiam mortuus judicatus fuerit. Hic vir Dei in summis opibus educatus, in magna peccandi licentia constitutus, conjugibus curia implicitus, principatus regimine impeditus, sedulò tamen pietatis & misericordie munia subibat, laetus robورans, vacillantes confitans, oppresos sublevans, inopes sovens. Inter curas domus, inter conjugales anxieties, inter affectus pignorum, inter multiplices principatus sollicitudines, inter studia et laborum immaculatum sese. Hoc sæculo cuiusmodi, & temporalia tractando æterna dispositus.

Qq 4 9.4. Qua

Is quadraginta annis principatum Austriae regens, & quod magis est illis praecipue temporibus, quibus propter Henricorum patris & filii mutuas concertationes, & postea propter H[er]cici Quarti cum Lothario acerrimas contentiones, in Germania bellis, incendiis, & pace rexit.

*Eiusq[ue] vita exempla manu-
rum sculi
excusationes
disrupt, &
illecebrarum
contemptum
dovuit.*

*Multis mira-
culis celebris
fuit.*

*Anno 136.
ad Romanis
grati, & ad
eas aliq[ue]
tempore Popu-
lorum decessu
perirebant.*

§. 4. Quadraginta annis principatum Austriae regens, & quod magis est illis praecipue temporibus, quibus propter Henricorum patris & filii mutuas concertationes, & postea propter H[er]cici Quarti cum Lothario acerrimas contentiones, in Germania bellis, incendiis, & agrorum vastationibus tumultuatum est, summa cum justitia, humilitate, & tranquillitate cuncte administravit, & alii cæde & sanguine madentibus, creditam sibi Austria Provinciam in diuturna pace continuit, quibus ex meritis æternæ retributionis, & pacis præmia à Deo Optimo Maximoque, qui centuplicato fœnere merita hominum penitit, est consecutus.

§. 5. Prætendant nunc hujus sæculi amatores, ad peccata excusanda, conjugales, familiares, civiles, aut regales solii molestias, sæculi illecebras aut tentationes; Leopoldi exemplo divina providentia eos circumscriptit, excusationes omnes circumvenit, adiutum huiusmodi tergivisionis conclusit, & quasi aranearum telas, commenta humanae fragilitatis disruptit. A Deo creati & redempti, Deum debitibus honoribus non colimus, & quod dolentes ex intimis referimus, illum non tantum negligimus, sed blasphemamus supernumerario. Adhibita sunt præcepta divina & humanae legis, præceptis obtemperare tergiversamur. Addita sunt cœlestis præmia gloriae, indicata pœnarum diversa genera, censura correctionis inventa, ab illis faciem quasi rebellis avertimus. Sanctorum varia exempla ante oculos nostros propolita, ipsa quoque imitari contumaciter recusamus, imbecillitatem nostram, sæculi sollicitudines, cum de salute nostra agitur, causamur. Leopoldi nobilis Princeps conjugati, ac multorum filiorum, ac subditorum cura irretiti, clarissimo exemplo admonemur, ut omni excusatione semota, per hac temporalia ita caute ambulemus, ita sancte nos exerceamus, ut æterna non amittamus. Alleagi spe momentaneæ hujus prosperitatis, perpetuatae glorie cœlestis non fraudemur, sed mundi molestias, illecebras, aut dignitates contempnendo, ad cœlestem patriam totis vi-ribus contendamus.

§. 6. Hujus Beati Leopoldi sanctimoniam Deus omnipotens innumerabilibus miraculis ad ejus invocationem editis comprobavit, miraculis profecto, quæ tum in facti substantia, tum in eo quod factum fuit, tum in modo faciendo & ordine, vim & potestatem totius naturæ excederunt. Quis enim non miretur, cum audiat per Dei æterni misericordiam, implorato Leopoldi auxilio, paralyticos, arthriticos, f. bricitantes, podagra laborantes, pristinæ valetudini illico restitutos. Quis non magnalia Dei in hoc Sancto agnoscat, cum videat intercessionibus ejus claudos recte ambulasse, apostematibus mortiferis infestos liberatos, in carcerebus constitutum, pedicis manisq[ue] vincitum, per foramen unde hominis impossibilis exitus erat, eductum evasisse? In variis vita periculis positos, illæcos servatos esse? Quis non tota mente oblitus est, & Deo Optimo Maximoque præconia manifesta dicat, cum liquido deprehendat, meritis, ac precibus hujus Sancti viri mortuos suscitatos? Mutos loquendi facultatem adeptos? Eos illuminatos? Surdis auditum restitutum esse. Maxima sunt hac sanctitatis & divinae approbationis signa, humanam expectationem ac spem excedentia, & tamen clarissimis documentis comprobata sunt.

§. 7. Quinimo ab anno Christi millesimo centesimo trigesimo sexto, quo Leopoldus vita functus ex terra ad cœlestem Hierusalem transiit, in nostra usque tempora & presentem diem, magis atque magis manifestata mira de illo ex mentibus hominum in Austria praecipue, & per omnem Danubii ripam, devoto cœlitus infunditur. Incredibile dictu quæcumque cum venerazione corpus ejus, quod in Monasterio Beate semper Virginis & Matris Dei Matris ab eo condito, in loco quod novum Claustroburgum appellatur, Patavensis diœceseos sepultum est, à Christi fidelibus visitetur, quibus votis celebretur pia ejus memoria. Memoratu difficile esset, quot & quantis tabellis & imaginibus illi dicatis exornetur, quanta luminarium copia perlustretur. Procumbit supplex ante tumulum languentium & rogantium turba, opem Leopoldi implorans, nec expectatione irrita discedit.

§. 8. Hujus venerazione, & permultorum populo. *Rodolphus Austriae impulsus est, ut Innocentio. Sexto huic Sanctæ Sedi ea tempestate presenti supplicaret, quatenus Leopoldum Sanctorum Catalogo adscribere dignaretur.*

§. 9. Qui re perspecta quam sapientissime de vita & miraculis, ac fama ejusdem Leopoldi ex mote instituto majorum, cum consilio Sacri Senatus Inquisitionem tunc Archiepiscopo Pragensi, & aliis collegis delegavit.

§. 10. Verum cum ea de re agi cœptum esset, morte Innocentii, surgentibusque bellorum inter Australes & Pannonios diversis turbibus, immensisque procellis in Ecclesia Dei extortis, usque ad tempora Pauli Secundi prædecessoris nostri, inquisitio intermissa est.

§. 11. Charissimum autem in Christo filio Friderico Romanorum Imperatori Augusto, Prælatis, & Princibus Germanie apud eundem Paulum multis pre- cibus, tam sancti viri Canonizationem absolvit peten- tibus, S. R. E. Cardinalibus, de fratribus suorum con- filio demandatum est à Pontifice præfato, ut solemnum inquisitionem ea in re adhiberent, & processus confus- totum per se, tum per subdelegatos facerent, quod magna ex parte confessum erat, cum evocato ad Domum Paulo sanctæ memorie, Sixtus Quartus præ- cessor noster in hac sancta Sede divina providentia con- stitutus est.

§. 12. Iterandas ergo preces, & vehementius agen- dum apud Sextum Imperator, Prælati ac Principes præ- dicti duxerunt: ut tam sanctum opus Canonizationis *Illi de-
Sexti
S. Ca-
zationis* cœpta perficeret.

§. 13. Is ut certiori fide, qua de miraculis & vita *Leopoldi
S. Marci
Cardinali
Legato* asserabantur perciperet, Venerabili fratri no- stro Marco Episcopo Prenestinensi, tunc tituli S. Marci Presbytero Cardinali, & in Germania Legato, ut præmissa percontaretur injunxit, qui locupletissimam de illis omnibus relationem per publica acta, & legitimos processus eidem attulit.

§. 14. Deinceps processibus & actis publicis magna cum diligentia per Venerabiles R. Episcopum Portuen- sem, Marcum prædictum Prenestinem illo tempore Episcopum assumptum, ac F. S. Eustachii Diaconum Car- dinalem, commissarios discussis, privata primo relatione eidem Sexto facta, postmodum in Sacro Senatu referente prædicto Venerabili fratre R. Episcopo Portuensi, di- lucide re examinata, & ex illorum sententia Canoniza- *Sixti
indica-
fij, in
re hanc
Caro
concep-
Sexti
do et
Lerini
Saxia
proces-
G. Cris-
tum* tionem conclusa, sicut Domino placuit.

§. 15. Sexto vita functo, nobis qui eidem in onore & honore per divinam misericordiam licet indigni suc- cessimus, reservatum est, ut supremam manum tam san- ctæ approbatione apponemus. Consilio itaque habito *Sexti
Lerini
Saxia
proces-
G. Cris-
tum* rursus Venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardina- lium, publica concione omnia prout ex ordine gesta erat, Leopoldique vitam, miracula, & reliqua merita per Ad- vocatum Consistoriale proponi curavimus. Demum vocatis omnibus qui in Romana Curia degunt Prælatis, in frequenti eorum confessu, assistentibus nobis eidem Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, singularum vota Prælatorum scrutati sumus. Quibus Spi- ritus sancti gratia cooperante, manibus, pedibusque ut aiunt in eam sententiam devenientibus, quod Leopoldus meritum Sanctus à nobis canonizandus esset, hunc in locum & publicum suggestum hac ipsa die consen- dere decrevimus, ut opitulante Domino votis, precibusque fidelium adjuvantibus, ipsum Leopoldum sanctum definiremus, & pro sancto venerari debere ab universis & singulis Christianis mandaremus. Sicque hodie ser- mone per nos habito, re divina peracta & reliquis solemnitatibus adhuc, ad hanc sanctissimam Canonizationem procedendum duximus. Cum autem verbo Sapientiae Dominus affirmet homini qui eum laudaverit, & dilexerit Deum qui fecit illum, quod in medio populi sui exaltabitur, in plenitudine sancta admirabitur, in multi- tudine electorum habebit iaudem, & inter benedictos benedicetur, mirumque in modum Leopoldus in medio populorum exaltatus sit, plenitudine cœlestis gratia ad- mirabilis resulget; restat ut nostra approbatione inter electos

electos & Sanctos Dei laudetur, inter benedictos benedicatur, que illi abunde imparteatur, si cum inter Sanctos Ecclesiae adnumerandum, pro Sancto venerandum, atque publicis & solemnibus supplicationibus, votis in Missarum celebrationibus aliisve divinis officiis invocandum, Apostolica auctoritate judicaverimus. Ad laudem igitur æterni Dei, individua Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ad fidei Catholice robur & ornamentum, ad Religionis Christianæ cultum augendum, auctoritate D. N. Iesu Christi ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum, & nostra, de Venerabilium fratrum nostrorum consilio statuimus, definimus, & pronuntiamus S. Leopoldum Austriæ Marchionem, Sanctorum Catalogo adscribendum, & publica veneratione pro Sancto observandum, sicut & nos illum impræsentiarum manifesta voce Sanctorum Catalogo anneximus, ac minorum Confessorum numero adjungimus, publice Sanctum definimus, profitemur & veneramur.

§. 16. Statuentes festum ejusdem die 17. kalendas Decembri debere celebrari, & ipso festo ejus sepulchrum, quod in praediœ Monasterio existit, visitantibus, & pro manutentione diœ Monasterii manus porrigentibus adjutrices, septem annos & totidem quadragenas indulgentia, in forma Ecclesiae misericorditer perpetuis temporibus concedimus.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quadragesimo octogesimo quinto, octavo Idus Januarii, Pontificatus nostri Anno Primo.

ALEXANDER SEXTUS PONT. CCXVIII.
ANNO DOMINI MDXCII.

Alexander sextus Hispanus, Rodericus Borgias Lenzolius Valentinas antea dictus, Jofredi filius, Episcopus Cardinalis Portuensis, & S. Rufinæ, Collegii Decanus, & Sanctæ Romanae Ecclesiae Vicecancellarius. Creatus tertio Idus Augusti, Anno Domini millesimo quadragesimo nonagesimo secundo. Coronatus pridie kalendas Septembri eodem anno. Vixit annos undecim, & dies octo. Creavit Cardinales 54. Obiit 15. Kalendas Septembri, anno salutis 1503. corpus ejus in sacratio Basilicæ Vaticanæ sepultum fuit. Vixavit Sedes mensem unum, dies tres.

Contra sibi metit jus dicentes, aut Cavalcata, aut hominum missionem facientes in Statu Ecclesiastico.

Habet in hoc conf. 10. Ioan. XXII. sup. & infra
Iul. II. conf. 6. Cum homines, & postremo amplissimam sanctionem Sixti V. in sua constitut. 75°
Dum pro.

ALEXANDER SEXTUS EPISCOPIVS. Edita ab. D.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Noster multiplices curas, que nobis *promissione* ex Apostolatus officio incumbere dignoscuntur, illam libenter amplectimur, per quam provisionis ope, Civitates, Terræ & loca Romanae Ecclesie mediate aut immediate subjecta in pacis amoenitate, & quietis tranquillitate valeant conservari: & nemo sibi jus dicere, ac iustitiae limites transgreendi inordinata voluntate præsumat, sed quod sibi credit alter aduersus alterum forte competere, coram judice iustitiam reddente prosequatur, & sic qui ita temerarii fuerint ut secus facere præsumant, debitibus poenis afficiantur, ne de eorum nefanda temeritate latentur, ac aliis subditis transeant in exemplum, ne incentivum præbeant delinquendi.

§. 1. Sane etiam antequam ad apicem summi Apostoliatus divina favente clementia assumpti fuissent, *Causa bupis* ab ipsa facti evidencia, & rerum experientia Nos, qui longo tempore Cardinalatus honore functi novimus, quod in terris eidem Romanae Ecclesie, mediate vel immediate subjectis, dierum crescente malitia, sic assuetata nequitia malorum mentes hominum pervertit, quod in apertam profligare violentiam non formidantes, si prius alter insurgit in alterum, & alius quod adversus alium sibi forsitan competere præsumit, viis pacificis, & juris ordine prætermis, violentis, & conatibus obtinere non veretur: statum ejusdem Romanae Ecclesie sapè numero perturbans, ac scandala non parva suscitans, non sine animarum periculo, dignitatis, & auctoritatis ejusdem Romanae Ecclesie præjudicio, & detimento, pernicioso quoque exemplo, & cum scandalo plurimum. Nos igitur, qui de incolarum, Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Castrorum & locorum temporali dominio ejusdem Romanae Ecclesie sic subjectorum, prospero, & felici regimine tanto propensiorem curam gerere debemus, quanto illorum cura specialius dignoscitur nobis esse commissa, quique eos (utpote peculiares nostros, & diœ Ecclesiae filios in visceribus gerimus charitatis) cupientes ut Provinciaz, Civitates, Terræ, Castra & loca praedita, turbationibus, & scandalis quibuscumque lemotis in pace, & concordia conquiscam, ac prosperis successibus gratulentur, temerariorumque ausus reprimere, & eos tali plectere pena, ut ceteris sint in exemplum, & tandem metus pena sit pena malorum: Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera, & matura deliberatione, ac ex certa scientia, & Apostolica potestatis plenitudine, universis & singulis, tam laicis, quam Ecclesiasticis cuiuscumque status, & gradus, ordinis, excellentiæ, dignitatis, & Cardinalatus honore fulgentibus, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, necnon communitatibus, Universitatibus Civitatum, Terrarum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum, nobis, & eidem Romanae Ecclesie mediate vel immediate subjectorum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium districte præcipiendo mandamus, & inhibemus.

§. 2. Ne aliquis eorum contra' alium sibi metit jus dicere, aut guerram, vel exercitum, seu alias hujusmodi coadunationes, & (ut vulgo dici solet) cavalcatas (nisi de nostra, & successorum nostrorum Rom. Pont. canonice intrantium, aut Officialium nostrorum, & eorundem successorum ad id sufficientem facultatem habentium